Hrádecké noviny HN Gródeckie nowości

rozdělen zdmi, spojen srdci...

ročník XXII, 2/2022

Úvodní slovo starosty

Vážení a milí spoluobčané,

máme nové, čtyřleté volební období. Čerstvě zvolené zastupitelstvo se konstituovalo a začalo pracovat. Volby ukázaly, že občané Hrádku si nepřejí změny. Jsou s lidmi, kteří dlouhodobě působí v naší samosprávě, spokojeni.

Jak jinak si vysvětlit, že všichni bývalí zastupitelé, kteří letos kandidovali, byli zvoleni. A jelikož tři dlouholetí radní se rozhodli svou činnost ukončit, místo nich byli do zastupitelstva zvoleni dva noví pánové a jeden staronový. V minulém úvodníku jsem děkoval všem zastupitelům, kterým končilo volební období za vše, co pro naši obec vykonali. Nyní děkuji vám všem voličům, kteří jste k volebním urnám zavítali, za výsledek, o kterém jste rozhodli. Kontinuita je zachována, Hrádek se bude rozvíjet dál s podporou financí, které bude mít k dispozici z daní, dotací a poplatků.

Už se stalo takovou specifickou místní tradicí, že si členové zastupitelstva po volbách rozdělili místní části Hrádku, pro které budou vykonávat funkci tzv. garanta, chcete-li důvěrníka či koordinátora. Cílem je rychlejší odhalování nedostatků v té které části obce a efektivnější komunikace mezi obcí a občany přímo v terénu. Úkolem garantů není pouze příjem připomínek a podnětů, úkolem je vlastní vyhledávání rizik a nedostatků. Příkladem jsou časté poruchy veřejného osvětlení, nedostatky na místních komunikacích, nepořádek, nežádoucí aktivity vandalů, zběsilá jízda místních řidičů, nedostatečná údržba veřejných prostranství atd. Obyvatelé některých částí obce si již na tento komunikační kanál zvykli a využívají ho. Je v zájmu každého zastupitele, aby část obce, ve které je stanoven garantem, vzkvétala.

Rozvoj obce nespočívá jenom v materiálních stavbách. Nesmírně důležité je rovněž soužití obyvatel, kteří dané území obývají. Je nás skoro 2 tisíce. Mnozí z vás jsou členy nejrůznějších místních spolků, církví a dalších organizací. Troufám si tvrdit, že spolupráce všech těchto subjektů s obcí je na špičkové úrovni. Společenský život (kromě covidového období) doslova kvete. Kalendář je nabitý akcemi. Jsem rád, že se nám všem nejrůznější aktivity spolků i obce daří uskutečňovat. Fakt, že jsme společensky přívětivou obcí, potvrdilo ocenění modrá stuha, kterou jsme získali v soutěži Vesnice roku v roce 2018.

Když jsem zmínil Vesnici roku: Zastupitelstvo nedávno rozhodlo, že se této soutěže zúčastníme i v příštím roce. Akce na první pohled vypadá velmi soutěživě. Vedení obcí se často domnívá, že odborná komise hodnotí občanskou vybavenost, množství staveb, atd. Ale tak tomu není. Rozhodujícími argumenty pro hodnotitele jsou vztah obec – občan. Ze zkušeností z roku 2018 jsem přesvědčen, že účast je vskutku stmelovacím faktorem pro náš komunitní život. V tomto ohledu zvítězíme všichni.

Co se týče dalšího rozvoje obce v příštích dvou letech: Zastupitelstvo na

Tabulka důvěrníků

zastupitel	*e-mail*	*telefon*	*garant oblasti*
Benek Pavel	pavelbenek@seznam.cz	606 346 371	**U PILY**
Borski Robert	starosta@obechradek.cz	724 309 930	**CELÁ OBEC**
Czyż Konrád	czyz.konrad@seznam.cz	736 146 703	**KEMPČICE**
Byrtus Martin	martin.byrtus@trz.cz	602 407 844	**GABRYŠE**
Wolny Stanislav	s.wolny@seznam.cz	606 715 636	**DĚDINA**
Czyžová Marta	martaczyzova@seznam.cz	737 019 592	**CHALUPŇOKI-HAŽE**
Dorda Rudolf	ipejsani@seznam.cz	739 632 037	**LYNGI**
Kawulok Pavel	kawulokpavel@gmail.com	776 241 322	**GRUŇ**
Kawulok Jakub	jakub.kawulok@seznam.cz	725 699 700	**BAŘINY**
Malik Pavel	malik308@seznam.cz	723 119 534	**POLYNISKA**
Mlčoch Rudolf	rmlcoch@seznam.cz	723 564 330	**ZÁPLOTÍ**
Lipowski Petr	petrlipan@seznam.cz	721 340 106	**POD VILOU**
Kadłubiec Jakub	jkadlubiec@gmail.com	724 801 490	**MARTYNKI**
Polok Roman	polokr@volny.cz	603 240 954	**ROVNĚ**
Žabka Roman	zabka.janka@seznam.cz	731 790 247	**CHODURY-SAMCE**

HRÁDECKÉ NOVINY – periodický tisk územního samosprávného celku, obce Hrádek (IČ 00535958, www.obechradek.cz). Adresa vydavatele: Obecní úřad Hrádek, Hrádek 352, 739 97 Hrádek. Vychází čtvrtletně pod ev. č.: MK ČR E 12341 v nákladu 850 ks. **Uzávěrka redakčních materiálů pro jarní číslo bude 24. 2. 2023. Odpovědný redaktor** (a příjemce inzerce): Věra Garbová, tel.: 601 383 111, e-mail: zpravodaj@obechradek.cz. Grafická úprava a tisk: Kleinwächter holding s.r.o.
Příští číslo vyjde na jaře 2023. Titulní strana: To nám tehdy nasněžilo! Autor foto: Robert Borski

„Fakt, že jsme společensky přívětivou obcí, potvrdilo ocenění modrá stuha...“

svém 4. zasedání vyhodnotí, jak jsme se popasovali s naplánovanými aktivitami letos a loni. Vytvoří nový akční plán pro rok 2023–2024. Tento dokument bude zveřejněn na našem webu, abyste mohli být v obraze pro nejbližší budoucnost. Pustíme se do vytvoření nové strategie obce pro období 2025 – 2035. Tvorba strategického plánu bude vyžadovat i vaši součinnost, milí občané. Věřím, že v rámci této procedury budete stejně či více aktivní jako v roce 2014, kdy jsme společně zpracovávali strategii současnou.

***Robert Borski**, váš starosta*

Obecní úřad a samospráva / ***2 – 17***

O Hrádku / ***18 – 23***

Školy a školky / ***24 – 30***

Spolkový a společenský život / ***30 – 41***

▲ Zastupitelstvo 2022–2026

Hrádecké noviny jsou kolektivní prací

Milí čtenáři.
Dostává se vám do rukou další, letos poslední číslo Hrádeckých novin. Vydáváme jej po dvou měsících od předchozího. Mysleli jsme si, že za tak krátkou dobu zaplníme sotva 20 stran. Ejhle. Máme jich 44.

To je skvělá zpráva. Máme o čem psát = Hrádek žije!

Touto cestou chci poděkovat všem, kteří s námi následující strany, i strany zpravodajů předchozích, zaplnili. A že vás bylo! Velmi mne těší, že sami do novin aktivně píšete, zásobujete nás náměty a tím pomáháte tvořit hrádeckou kroniku na pokračování.

Měla jsem možnost vidět mnoho oběžníků z různých měst a obcí a věřte mi, tolik autorů má jen málokterý. Za naše „kolektivní noviny" jsem proto moc ráda.

> „HN 2/2022 mají neuvěřitelných 24 přispěvatelů."

Milí občané, přeji vám radostné Vánoce naplněné zdravím, klidem a rodinnou pohodou.

Věra Garbová

Vodné a stočné bude od ledna dražší

S účinností od 1. ledna 2023 vstupují pro zákazníky Severomoravských vodovodů a kanalizací Ostrava a.s. (okresy Frýdek-Místek, Karviná, Nový Jičín a Opava) v platnost nové ceny za odběr pitné vody a odvádění a čištění vod odpadních.

Nová cena za odběr pitné vody (vodné) pro zákazníky na Frýdecko-Místecku, Karvinsku, Novojičínsku a Opavsku bude činit 59,99 korun za metr krychlový včetně 10% DPH, cena za odvádění a čištění odpadních vod bude nově 58,53 korun včetně DPH. U vodného představuje meziroční rozdíl 9,49 koruny (18,79 %), u stočného 13,66 koruny (30,44 %). Souhrnně jde o 23,15 koruny, tedy 24,27 % včetně 10% DPH. Souhrnně činí nové vodné a stočné 118,52 korun včetně 10% DPH.

V kalkulaci vodného a stočného pro příští rok se odráží situace v ekonomice z hlediska vysoké inflace a cen energií. Nová úroveň vodného a stočného nadále zůstává výrazně pod sociálně únosnou cenou, jak ji definuje Státní fond životního prostředí ČR. Ta pro moravskoslezský region činí 138 korun za metr krychlový.

Nové ceny budou uplatněny vůči našim odběratelům po prvním odečtu měřidel následujícím po 1. lednu 2023, případně bude postupováno dle uzavřených smluvních vztahů mezi odběratelem a dodavatelem.

Ceny v Kč za 1 m³	*Cena bez DPH*	*Cena vč. DPH 10 %*
Voda pitná (vodné)	54,54	59,99
Voda odvedená (stočné)	53,21	58,53
Celkem vodné a stočné	107,75	118,52

Zdroj: SmVaK.cz

Opustili nás

Anna CIEŚLAROVÁ, 87 let, 26. 11. 2022, U pily

Anna HECZKOVÁ, 88 let, 27. 11. 2022, Martynki

Rodinám a pozůstalým vyjadřujeme upřímnou soustrast.

Hrádecké noviny na vrcholu

▲ V Masarykově knihovně na Pražském hradě

Na Pražském hradě jsme převzali významné ocenění – první místo v celostátním kole o nejlepší radniční listy v roce 2021 v kategorii obcí do 2000 obyvatel.

V roce 2020 jsme se soutěže o nejlepší obecní zpravodaj ucházeli poprvé a skončili na 6. místě. Díky podrobnému hodnocení jsme nalezli cestu, jak zlepšit grafiku a design Hrádeckých novin. Tiskárna Kleinwächter holding s.r.o. z Frýdku-Místku se zhostila této výzvy. A protože má skvělého grafika, a ten poslal náš časopis na vrchol naší tvorby.

Z covidových důvodů jsme si pro ocenění dojeli až letos v září. Pravda, trochu jsme na to zapomněli, byly jiné priority. Nicméně, jsme rádi, že se můžeme cenou pochlubit na veřejnosti. Návštěva na Pražském hradě byla pro nás nevšedním zážitkem. Dobila nám baterky a opět přivodila chuť tvořit pro vás noviny. Hodnocení odborné poroty, uvedené napravo, je pro nás něžnou satisfakcí v prostředí bezbřehé kritiky, která nám decimovala naše zapálení a motivaci.

Ze srdce děkuji naší šéfredaktorce, **Věrušce Garbové**, za její invence a kreativitu. Bez těchto dovedností by nebylo Hrádeckých novin v podobě, se kterou se občané naší obce ztotožnili.

Robert Borski

HODNOCENÍ: **1. MÍSTO: OBEC HRÁDEK**

49 bodů (maximum 50)

Moravskoslezská obec Hrádek vydává Hrádecké noviny, které jsme v minulém ročníku soutěže hodnotili velmi pozitivně zejména za kvalitu jejich textů. V čem měl ale magazín rezervy, bylo grafické zpracování. V půlce roku 2020 ale Hrádek přišel s kompletním redesignem svého periodika.

Redesign přišel ve dvou fázích. Po první vlně úprav Hrádecký zpravodaj výrazně prokoukl a zbavil se zastaralých grafických prvků, ale sazba stále působila příliš překombinovaně. Poslední číslo novin se ale posunulo ještě o kus dál a vypadá skutečně příkladně ve všech ohledech.

Obálka magazínového typu je elegantní a graficky čistá. Skvělá je volba loga místo obecního znaku. Vnitřní sazba je přímo ukázková. Jemné pastelové barvy grafických prvků, elegantní rozdělovníky, kombinace příjemně čitelného patkového a bezpatkového písma, propracované infoboxy a jednotně zpracované tabulky, skvěle zalomené fotografie, to vše magazín povyšuje na špičkovou úroveň.

Hrádeckým novinám se daří držet velký rozsah, který je v kategorii municipalit do 2 tisíc obyvatel v této míře skutečně obdivuhodný. Redakce vybírá zajímavá témata, která navíc dokáže zpracovávat velmi čtivou formou a daří se jí publikovat kvalitní reportážní, ilustrační i historické fotografie. Magazín obsahuje kvalitně zpracované rubriky věnované historii, místnímu dění i aktivitám spolků.

Hrádecké noviny si nepochybně zaslouží velkou pochvalu a letošní prvenství v kategorii obcí, měst a městysů do 2 tisíc obyvatel.

Nový chodník zvýšil bezpečnost chodců

Byla dokončena druhá a třetí etapa výstavby chodníku za tratí. Chodci už mohou využívat bezpečnější trasu k nádraží.

Během výstavby první etapy vnikalo mnoho kontroverzí. Nejvíce ze strany motoristů, kteří si ze začátku nemohli zvyknout. Letošní stavba proběhla celkem v klidu, připomínky občanů byly zapracovány k jejich spokojenosti. Dokonce se vedení obce dočkalo několika pochval. Bylo proinvestováno (bez pár drobných) 6 mil. Kč. S prací zhotovitele, firmy CSK Invest, s.r.o. byla obec nadmíru spokojena.

Samozřejmě, u stavby, kde není možnost rozšiřování místní komunikace, se vždycky najde někdo s potřebou poukazovat na to či ono. Stanovisko chronicky nespokojených občanů lze do jisté míry chápat a respektovat. Naším cílem však nebylo vylepšit průjezdnost pro všechny druhy motorových i nemotorových vozidel. Naším cílem bylo zvýšit bezpečnost chodců, kteří jsou v silničním provozu těmi nejzranitelnějšími. A to se nám, myslím, podařilo.

Robert Borski

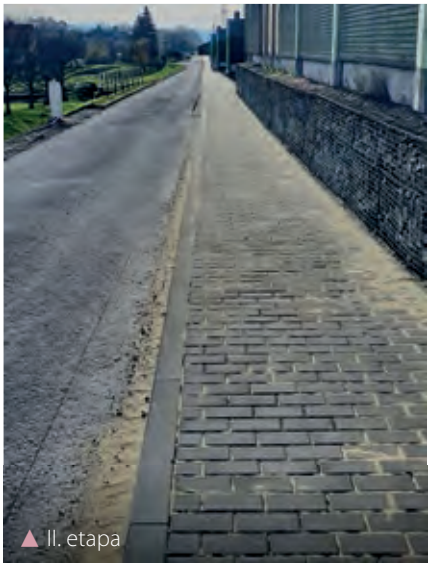

▲ II. etapa

▲ III. etapa

Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje

KOMÍNY A KOUŘOVODY

Bezpečný provoz komínů, kouřovodů a spotřebičů paliv

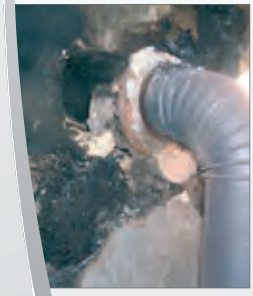

Zásady

- Instalujte a používejte pouze schválené typy spotřebičů paliv, dodržujte návody výrobce.
- Zajistěte si pravidelnou kontrolu a čištění spalinové cesty k tomu oprávněnou osobou (kominík).
- Zajistěte si bezpečný přístup ke komínům a jejich čistícím otvorům.
- Odstraňte závady zjištěné při kontrole nebo čištění spalinové cesty a spotřebiče paliv.
- Před začátkem topné sezóny nezapomeňte prohlédnout a zkontrolovat spotřebič paliva, popř. jeho kouřovod.

Lhůty čištění a kontrol spalinové cesty

Výkon připojeného spotřebiče	Činnost	Druh paliva připojeného spotřebiče paliv				
		Pevné		Kapalné		Plynné
		Celoroční provoz	Sezónní provoz	Celoroční provoz	Sezónní provoz	
do 50 kW včetně	Čištění spalinové cesty	3x za rok	2x za rok	2x za rok	1x za rok	1x za rok
	Kontrola spalinové cesty	1x za rok		1x za rok		1x za rok
nad 50 kW	Čištění a kontrola spalinové cesty	2x za rok		1x za rok		1x za rok

Čištění spalinové cesty svépomocí lze provádět u spotřebičů na pevná paliva do výkonu 50 kW včetně. Kontrola spalinové cesty však musí být provedena vždy oprávněnou osobou.

Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje
Výškovická 40
700 30 Ostrava-Zábřeh
www.hzsmsk.cz

Zanedbanou údržbou komínu zvyšujete možnost vzniku požáru.

Další místní komunikace dostaly nový kabát

Letos opět přibylo plochy, na které se bude traktorům sníh vyorávat lépe. Na které se bude automobilům jezdit a chodcům chodit lépe. Prioritně se chystáme vybudovat nové místní komunikace v Gabryších a Chodurách. Už disponujeme stavebním povolením. Ostatní neuspokojivě vyhlížející živičná plocha opravena. I v roce 2023 budeme některé úseky místních komunikací renovovat.

Robert Borski

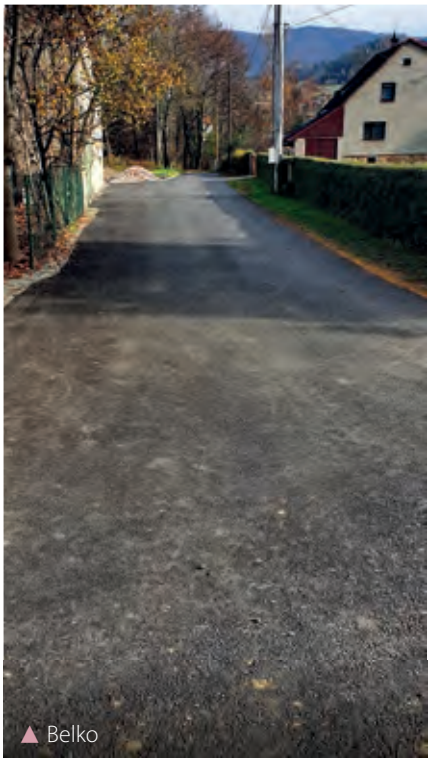
▲ Belko

▲ Zaplotí

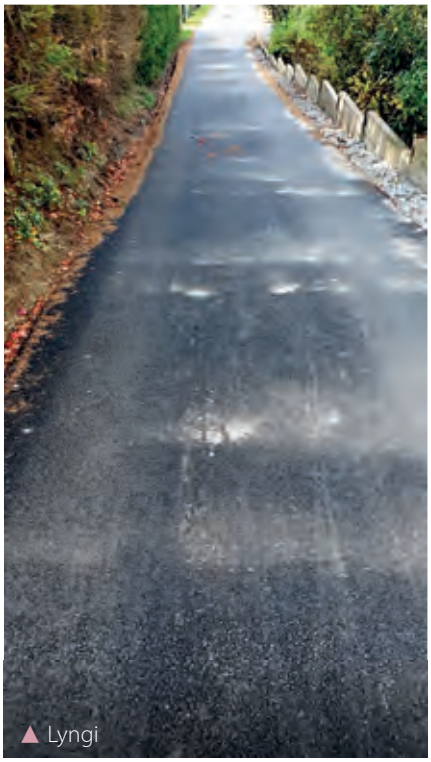
▲ Lyngi

▲ Haže

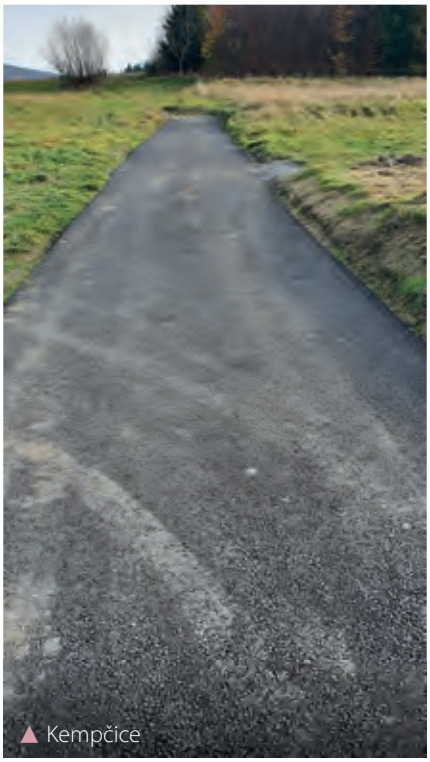
▲ Kempčice

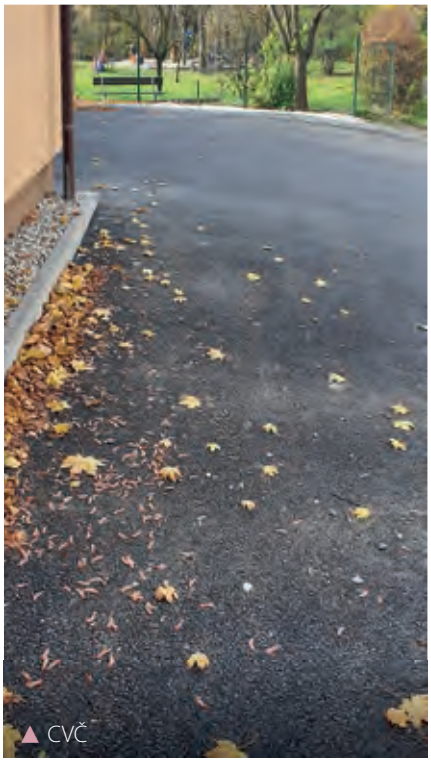
▲ CVČ

Vítání občánků 2022

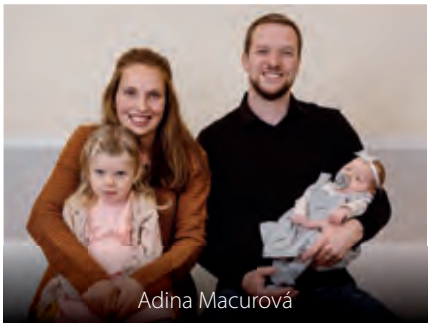
Adina Macurová

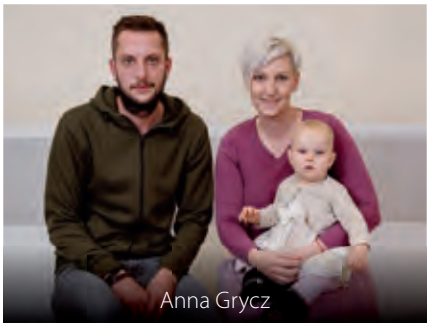
Anna Grycz

Antonín Czech

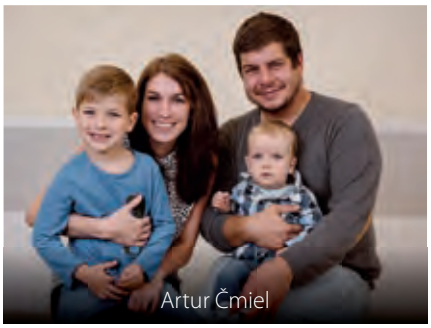
Artur Čmiel

Artur Seidler

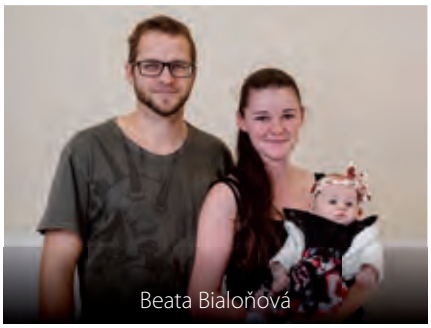
Beata Bialoňová

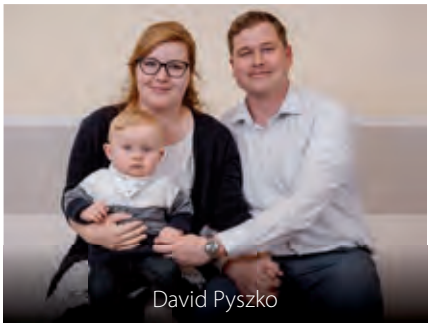
David Pyszko

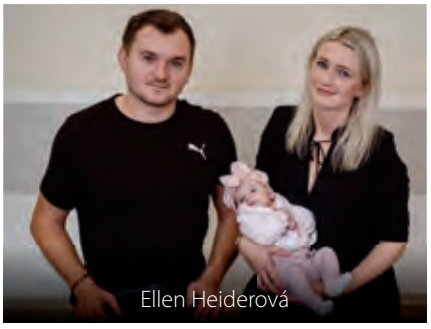
Ellen Heiderová

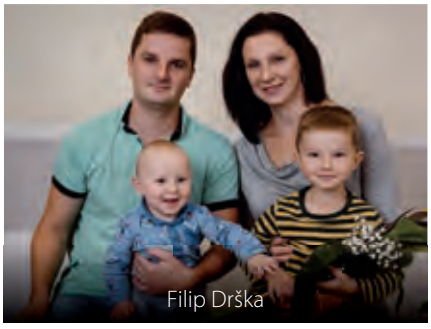
Filip Drška

Joel Jursa

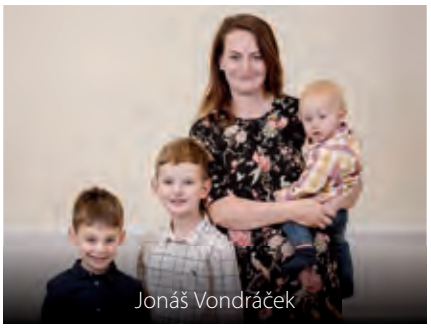
Jonáš Vondráček

Karolína Lancová

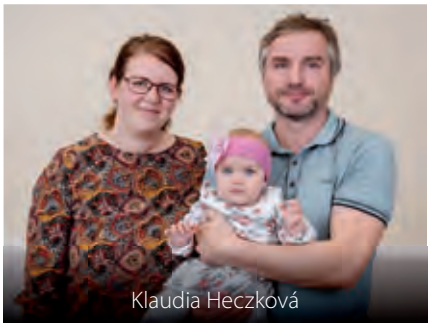
Klaudia Heczková

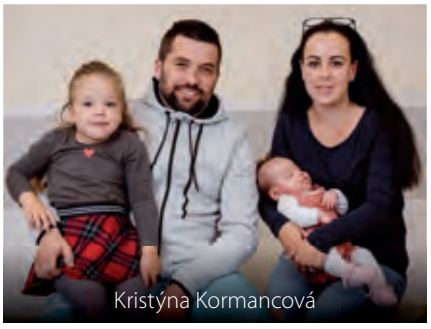
Kristýna Kormancová

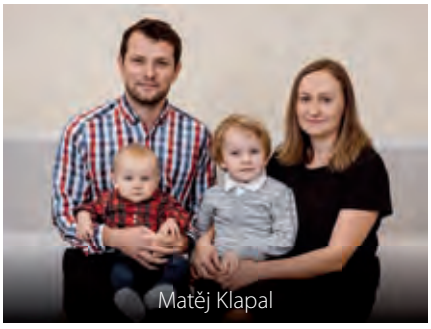
Matěj Klapal

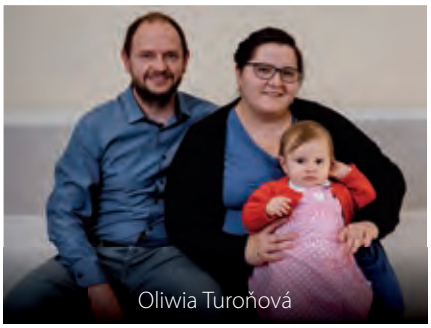
Oliwia Turoňová

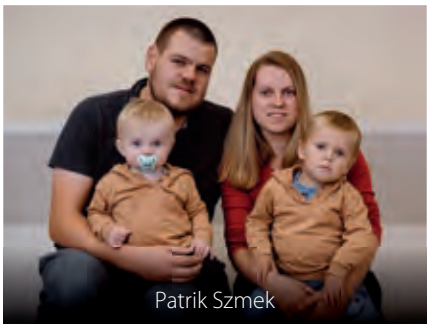
Patrik Szmek

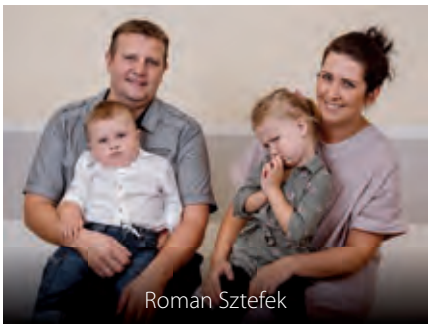
Roman Sztefek

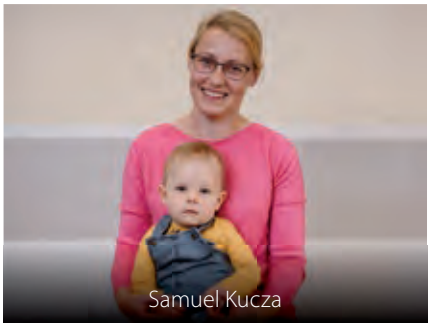
Samuel Kucza

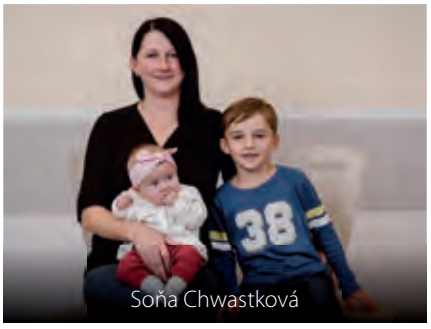
Soňa Chwastková

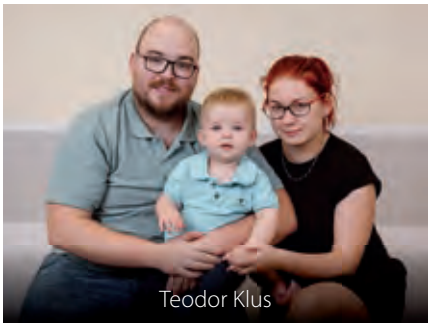
Teodor Klus

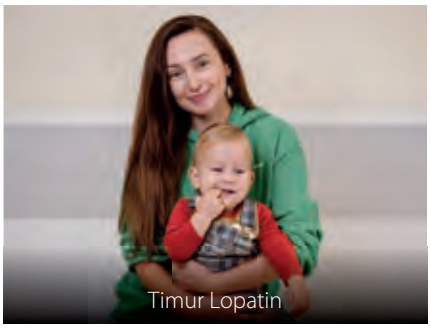
Timur Lopatin

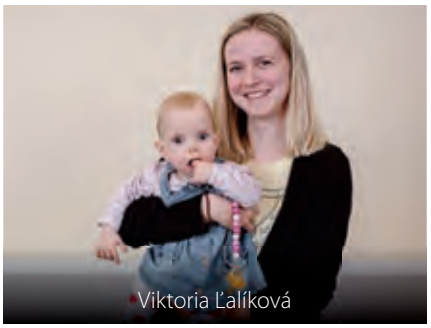
Viktoria Ľalíková

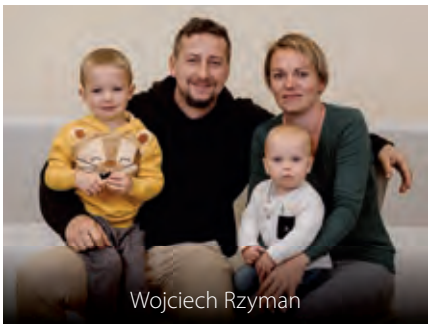
Wojciech Rzyman

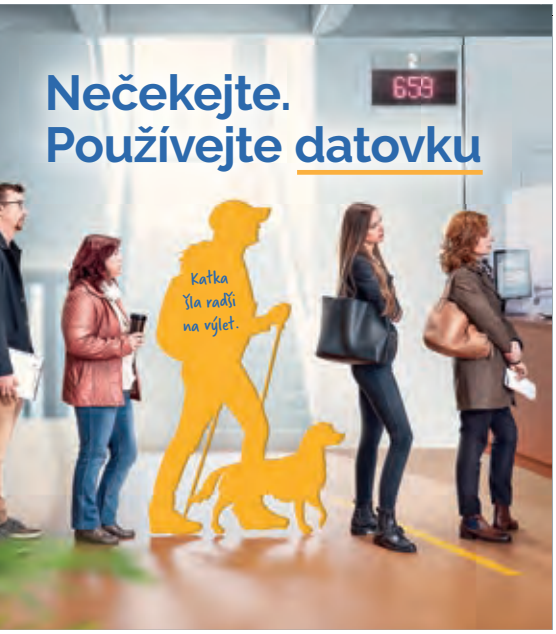

Přepis hlášení k datovým schránkám

Od **1. ledna 2023** získají datovku automaticky všichni živnostníci a nepodnikající právnické osoby. Tak dlouho ale čekat nemusíte. Používejte datovku už teď a dělejte, co vás baví.

Vážení spoluobčané, od 1. 1. 2023 na základě změny zákona automaticky získají datovou schránku všichni živnostníci a nepodnikající právnické osoby.

Prosíme, pokud patříte do jedné ze jmenované skupiny a dosud datovou schránku nemáte, věnujte této zprávě pozornost. Přístupové údaje obdržíte doporučeným dopisem během měsíce ledna, února nebo března 2023. Datovou schránku si také můžete založit sami již nyní.

Více informací naleznete na webových stránkách **www.chcidatovku.cz**.

Úřadování snadno a rychle s datovkou

Odteď můžete komunikovat s úřady online – **kdykoliv, odkudkoliv a zdarma**. I posílání zpráv ostatním uživatelům (třeba dodavatelům nebo jiným firmám) je mnohem levnější a jednodušší než dopisy.

S datovou schránkou vyřešíte online třeba:

- papírování přes e-Portál ČSSZ,
- výpis ze živnostenského rejstříku,
- daňové přiznání (MOJE daně).

Používat datovku je jednoduché. Zjistěte víc na:

chcidatovku.cz

Zapněte si upozornění a buďte stále v obraze.

DATOVÉ SCHRÁNKY

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY

Výsledky voleb do zastupitelstva obce Hrádek

23.–24. září 2022

Oprávněných voličů: **1 494** | Zúčastněných voličů: **810** | Volební účast: **54,22 %**

			jméno	věk	povolání	strana	hlasů	%	funkce
obecní zastupitelstvo	obecní rada	1.	**Robert Borski**	**51**	**starosta obce**	**HND**	**472**	58,3%	starosta
		2.	**Ing. Martin Byrtus**	**56**	**referent prodeje**	**HND**	**442**	54,6%	místostarosta
		3.	**Roman Žabka**	**53**	**hutník**	**HND**	**422**	52,1%	člen komise - veřejné zakázky
		4.	**Mgr. Rudolf Mlčoch**	**57**	**středoškolský učitel**	**HND**	**407**	50,2%	
		5.	**Mgr. Jakub Kawulok**	**41**	**právník**	**COEX.**	**235**	29,0%	předseda komise - veřejné zakázky
		6.	**Bc. Marta Czyžová**	**58**	**správce budov**	**HND**	**392**	48,4%	předsedkyně finančního výboru
		7.	**Rudolf Dorda**	**72**	**důchodce**	**HND**	**366**	45,2%	člen komise - veřejné zakázky
		8.	**Konrád Czyž**	**66**	**důchodce**	**HND**	**368**	45,4%	předseda menšinového výboru
		9.	**Petr Lipowski**	**52**	**strojní zámečník**	**HND**	**366**	45,2%	člen kontrolního výboru
		10.	**MVDr. Roman Polok**	**50**	**veterinář**	**COEX.**	**248**	30,6%	předseda kontrolního výboru
		11.	**MUDr. Jakub Kadłubiec**	**37**	**lékař**	**COEX.**	**216**	26,7%	člen menšinového výboru
		12.	**Ing. Stanislav Wolny**	**65**	**důchodce**	**COEX.**	**165**	20,4%	člen komise - veřejné zakázky
		13.	**Pavel Benek**	**45**	**ved. správy bytů**	**SPH**	**204**	25,2%	
		14.	**Mgr. Pavel Kawulok**	**42**	**právník**	**SPH**	**190**	23,5%	
		15.	**Pavel Malik**	**63**	**důchodce**	**SPH**	**186**	23,0%	člen kontrolního výboru
nezvolení kandidáti		16.	Ing. Jana Dudysová	40	stavební inženýr	HND	387	48%	
		17.	Mgr. Věra Garbová	34	vedoucí CVČ	HND	383	47%	
		18.	Pavla Mruzková, Dis	35	zdravotní sestra	HND	373	46%	
		19.	Pavel Kajfosz	45	mistr v hutnické výrobě	HND	371	46%	
		20.	Antonín Martynek	57	OSVČ	HND	349	43%	
		21.	Stanislav Kaleta	68	důchodce	HND	332	41%	
		22.	Marian Martynek	49	hutník	HND	315	39%	
		23.	MDDr. Marian Starzyk	41	zubní lékař	COEX.	203	25%	
		24.	Mgr. Magdalena Ćmiel	34	novinářka	COEX.	194	24%	
		25.	Ing. Tomasz Pilch	30	programátor	COEX.	194	24%	
		26.	Irena Medková	56	OSVČ	COEX.	192	24%	
		27.	Marian Sztefek	41	dělník	COEX.	181	22%	
		28.	Robert Drong	49	strojník	COEX.	180	22%	
		29.	Mgr. Ewa Rylko	41	lektorka	COEX.	167	21%	
		30.	Zbigniew Grochol	52	inspektor BOZP	COEX.	162	20%	
		31.	Ing. Kateřina Stroková	41	účetní	COEX.	162	20%	
		32.	Jan Bocek	46	stavbyvedoucí	SPH	159	20%	
		33.	Ing. Veronika Mlynková	31	auditor	COEX.	156	19%	
		34.	Mgr. Monika Vančurová	48	učitelka ZŠ	ČSSD	155	19%	
		35.	Janusz Hóta	36	jednatel	COEX.	143	18%	
		36.	Eva Hamrozi	33	OSVČ	SPH	143	18%	
		37.	Barbora Fronková	30	farmaceutický laborant	SPH	140	17%	
		38.	Martin Hrončok	45	zámečník, svářeč	SPH	132	16%	
		39.	Marian Klus	49	technolog CNC	SPH	131	16%	
		40.	Marek Ligocki	42	zámečník TŽ	SPH	130	16%	
		41.	Vít Stodola	28	OSVČ	SPH	128	16%	
		42.	Milan Mravec	54	kuchař	SPH	122	15%	
		43.	Michal Pilch	39	dělník	SPH	115	14%	
		44.	Jan Neupauer	43	technolog	SPH	112	14%	
		45.	Jaroslav Rybář	67	důchodce	SPH	105	13%	

Zajímavé trendy komunálních voleb v Hrádku

- Ubývá kandidujících stran, respektive kandidátů
- Jedinou stálicí od revoluce je hnutí Coexistentia – kandidovala ve všech volbách a nikdy nebyla v opozici
- Zastupitelstvo zvolna stárne, věkový průměr je vyšší a vyšší. Většina členů zastupitelstva bývá volena opakovaně, má od hrádeckých voličů stálou důvěru. Starostou byl zvolen Robert Borski
- Ve složení zastupitelstva ubývá žen
- K volebním urnám přišlo historicky nejméně voličů – 54 %. Zmenšuje se zájem lidí k volbám chodit
- Byla vytvořena koalice stran: Hrádek náš domov + Coexistentia
- Členkou zastupitelstva je jediná žena – Marta Czyžová
- Všichni kandidující zastupitelé z minulého volebního období byli opět zvoleni
- Věkový průměr zastupitele je rekordně vysoký – 54 let

Novinky v knihovně

Pavouk

Beletrie – dobrodružství, thriller

Joona Linna se znovu ocitá v ohrožení života a zachránit ho může jedině Saga Bauerová. Před třemi roky dostala Saga Bauerová pohlednici s výhrůžným textem o pistoli s devíti bílými kulkami, z nichž jedna čeká na Joonu Linnu. Vzkaz byl doplněn tvrzením, že zachránit ho může jedině Saga. Pohlednici sice tehdy Joonovi ukázala, ale čas plynul a hrozba upadla v zapomnění jako bezvýznamná provokace. Až doposud. Na starém hřbitově v Kapellskäru byl nalezen pytel s téměř rozpuštěným tělem.

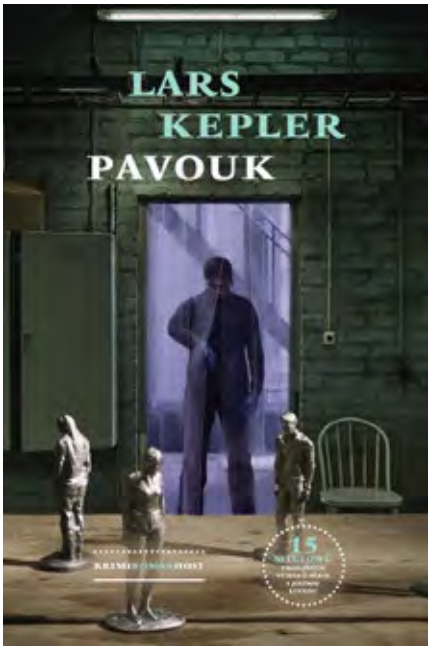

Na místě činu zůstala bílá nábojnice. Bestiální pachatel dává policii možnost zastavit sérii vražd tím, že rozluští složité hádanky. Joona Linna a Saga Bauerová společně usilují o vyřešení zapeklitého případu a o záchranu vyhlédnutých obětí – dřív než bude pozdě. Ve svém pronásledování jsou však čím dál zoufalejší. Co když se tento sériový vrah nedá zastavit? A co když už jsou sami lapeni v jeho síti?

Přání

Beletrie – společenský román

Román, který vypráví příběh o trvalém dědictví první lásky a rozhodnutích, která pronásledují už navždy. Maggie Dawesová je spolumajitelkou galerie v New Yorku a je také uznávanou fotografkou. Do jejího života však zcela

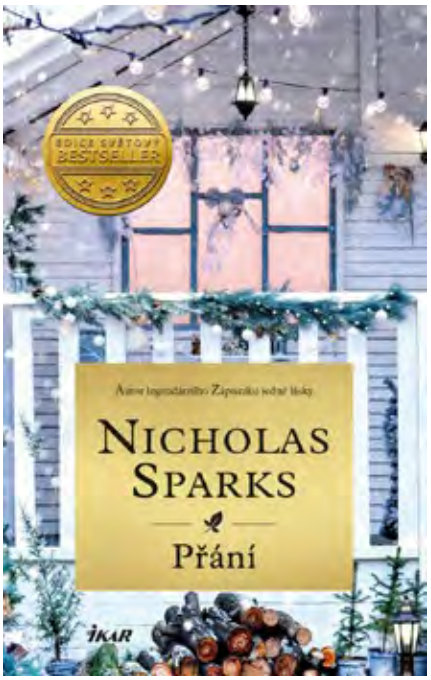

nečekaně zasáhne zákeřná nemoc – rakovina. Maggie nemoc postupně začíná čím dál tím více oslabovat, a tak se rozhodne přijmout pomoc. Mark, mladý asistent, kterého do galerie přijme, je jí i příjemným společníkem o vánočních svátcích, které by jinak strávila v osamění. Při společných rozhovorech Maggie svěří Markovi příběh jiných Vánoc. Těch, které ve svých šestnácti letech prožila v Ocracoke. Proč byla Maggie v Ocracoke a kdo je vlastně ve skutečnosti Mark? Nový román Nicholase Sparkse vás naprosto pohltí.

Anděl smrti - Hříšní lidé Království českého

Beletrie – historický román

Jubilejní třicátý román s Oldřichem z Chlumu, panošem Otou a Divišem zavede čtenáře opět na Bezděz a do jeho okolí. Neprostupné lesy a skalní strže, které se táhnou od Housky ke Kokořínu, však skrývají mnoho tajemství. Pohanství jako by z této pochmurné krajiny nikdy neodešlo a pokud je sem přidělen kněz, je to vždycky jen za trest. Zpočátku se jedná o banální záležitost, když do manské služby nenastoupí Smil z Tubože. Záhy po něm zmizí další dva manové, jenže nikdo o nich nechce mluvit. Nepochopitelné události se však začnou vršit. Jaký smysl má erb s harpyjí, co se skrývá v Ďáblově tlamě a proč se zjevuje anděl smrti?

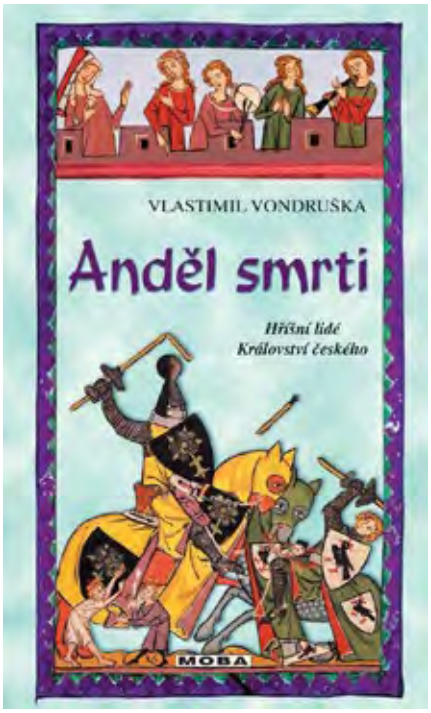

Sudetský dům

Beletrie – historický román

Je léto 1945, krátce po válce. Mnohé české rodiny míří do Sudet, aby zde zabraly domy po odcházejících Němcích. Jiří a Marie Smolíkovi, společně se synem Františkem, dorazí s celým svým skromným majetkem do podhorské vsi Glasendorf. Tady úřaduje krutý a cy-

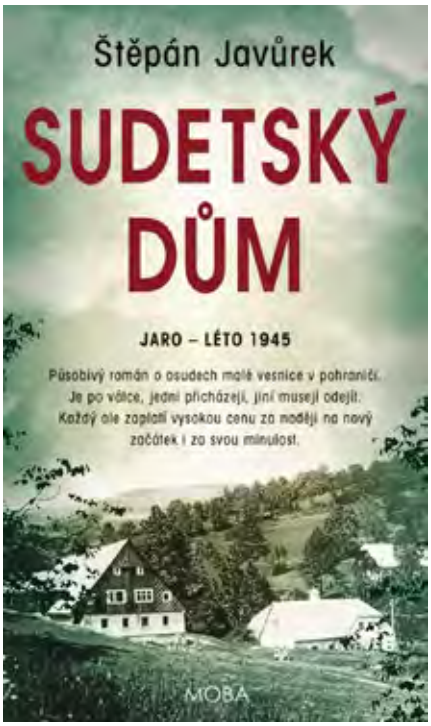

nický národní správce a člen rudé gardy Vojtěch Tomeček. Svým žoviálním a podlézavým způsobem nabízí rodině krásný sudetský dům. Dům Smolíkovi okamžitě nadchne, má jen jeden nedostatek. Dosud v něm žije původní německá rodina, která čeká na odsun. Všichni se tak musejí načas naučit žít ve společné domácnosti. Jedni, kteří jsou zde novými pány, ale musejí trpět staré obyvatele domu. A druzí, kteří zde žili celý život, ale teď jsou tu vlastně cizí. A v pozadí toho všeho se objevují staré křivdy a rány, které způsobila válka...

Josef Mareš: Moje případy z 1. oddělení

Literatura faktu – biografie

Pozor, začíná výslech! Odpovídat bude Josef Mareš, nejznámější český kriminalista, bývalý šéf pražské mordparty, autor seriálů Devadesátky a Případy 1. oddělení. Vyřešil stovky vražd a teď vypráví o vrazích, obětech i nejzajímavějších případech. Zároveň vás vezme do zákulisí práce vyšetřovatele. Jak se proti zločincům sbírají důkazy? Jak probíhají výslechy a co všechno se při nich může stát? Kdy mu šlo o život a jak se vyrovnával se zlem, které viděl? Mareš strávil u policie téměř třicet let a zažil i divoká devadesátá léta. Byl u vytahování sudů z Orlické přehrady, mluvil s tak otrlými lidmi, jako byli Jonák, Mrázek či Roubal, a vyšetřoval několik přestřelek, do kterých byla zapletena mafie. Mezi jeho nejznámější případy z novější doby pak patří pražský taxivrah, pátrání po zmizelé Aničce či vražda novináře Michala Velíška. Vraždí muži jinak než ženy? Kam zabijáci ukrývají mrtvoly? Kterých pachatelů mu bylo líto? Proč se k některým choval hezky, a dokonce jim vařil kafe, i když jimi pohrdal? A proč některé odsouzené i po letech navštěvuje ve vězení? Milovníci kriminálních příběhů dostávají do rukou autentickou výpověď muže, který zná pozadí zločinu jako málokdo. Otázky kladl Martin Moravec, jehož knižní rozhovory s neurochirurgem Vladimírem Beneš a pilotem Davidem Heclem se staly bestsellery.

Ach ty čtyřnohé svině

Přeměna druhu pozemku „louka ----> orná půda“ v podání precizní tlupy divočáků. Pod povrchem se vyvinuly larvy chroustů, zvaných majkefrů, které evidentně patří mezi pochoutky černé zvěře.

Občas se vyřádí na soukromých pozemcích tzv. dvounohé svině. Jednou vytrhaly natě z brambor, bez toho, aby z toho měly užitek. Byl jsem přizván, abych rovněž identifikoval počet prasat a jejich zařazení mezi dvounohé nebo čtyřnohé druhy. Určení nebylo těžké. Dvounohá svině se jednoduše pozná podle toho, že v hlíně zanechává stopy od tenisek.

Robert Borski

Po covidu máme rekordní počet aktivit

Více než dva roky bylo CVČ veřejnosti omezováno nebo rovnou natvrdo zavíráno. Nesměli jsme cvičit, zpívat, spojovat dětské kolektivy, hromadně se stýkat... Nesměli jsme vlastně skoro nic, co jsme byli zvyklí dělat. V našem „kulturáku" bylo docela prázdno, v případech chvilkového rozvolnění „poloprázdno".

Počet aktivit v Centru volného času v letech 2018–2022

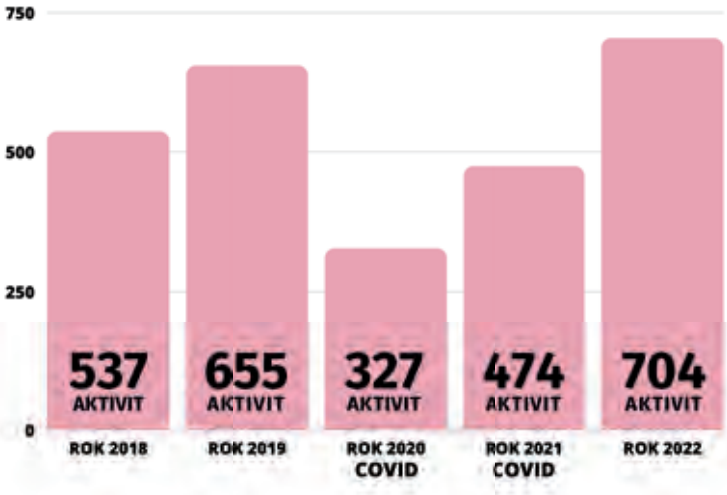

Máte tip na aktivitu, kterou byste chtěli v CVČ zažít? Znáte člověka, který se zabývá zajímavou činností a je ochoten ji sdílet s ostatními? Prosím, dejte nám o tom vědět.

Na vaše náměty se budu těšit na e-mailu **zpravodaj@obechradek.cz**, telefonicky na čísle 601 383 111, písemně do schránky ve vestibulu OÚ nebo nejlépe osobně v Centru. ☺

Po zrušení všech nařízení se zdálo, že na úroveň návštěvnosti v časech předcovidových se už nikdy nevrátíme. Několik kurzů a aktivit bylo ještě před začátkem konání zrušeno. Nebyl o ně zájem. Skalní činnosti, dříve tolik oblíbené, se rozjížděly velmi pozvolna.

Chtělo to čas se z nelehké situace vzpamatovat. Ale co, snad je to za námi. Dnes v Centru opět jedeme na plný plyn. Cvičíme, tancujeme, tvoříme, pečeme, vaříme, setkáváme se. Za rok 2022 přišlo do CVČ trávit svůj volný čas celkem 704 skupin lidí. To je nejvíce za posledních 5 let.

Věřím, že časy mezilidským vztahům nepřející jsme zdárně překonali. Rozvinutý komunitní život naší obce i nadále vzkvétá.

Děkuji Vám za to, milí návštěvníci.

Věra Garbová

▲ Zleva: starosta Jablunkova a předseda SOJ – Ing. Jiří Hamrozi, Bývalý starosta Nýdku – Mgr. Jan Konečný, bývalá starostka Návsí – PhDr. Lenka Husarová s vnoučkem, starosta Nýdku Marek Hota, starosta Hrádku Robert Borski a starosta Návsí Marian Waszut.

Alej dobra 2022

Alej dobra se rozrostla o tři jabloně. Byly vysazeny třem bývalým starostům, Lence Husarové z Návsí, Renatě Pavlinové z Dolní Lomné a Janu Konečnému z Nýdku. Jmenovaní starostové pracovali pro své obce mimořádně dlouho – víc jak 20 let.

Sbírka se rozrostla o tři nové odrůdy: extrémně kyselou Brumley pro starostku Husarovou, desertní, velmi sladkou těšínskou Kosztelu – pro starostku Renatu Pavlinovou a známou českou odrůdu - Chodské, vhodnou k průmyslovému zpracování, pro starostu Jana Konečného. Pakulovská genobanka tak nyní disponuje 38 starými krajovými odrůdami.

Robert Borski

Tajemná brána do Hrádku

Víte, kde je to foceno? Samozřejmě ten, kdo tamtudy chodí do naší obce, to ví. Ale pro většinu z nás ostatních je to neznámé místo. Přesto tak malebné, jako vstup do „Mordoru“.

Proč stavíme „budy“

Při četných diskuzích na veřejnosti, vesměs podbarvených negativním hodnocením, často padá tato otázka. Proč stavíme „budy“? Odpověď je jednoduchá. Protože lidem přinášejí užitek. A jako takové jsou hojně využívány. Argument pro specialisty: Většinou je stavíme za 100% dotace z EU. Trochu faktů přinášíme na obrázcích níže.

A) Boudy v Girově

Ptačí pozorovatelna postavena ze 100 % z dotace. Ostatní přístřešky slouží pro akci Mundial, dále pro turisty a hrádecké návštěvníky úžasné přírodní lokality, kterou před časem obec zakoupila. Obecních akcí, např. Den Země nebo Den pro muže, v lokalitě přibývá. Zájem veřejnosti o pronájem Girova je stále větší. Jsme rádi, že tento areál je takovou biologickou základnou obce, plní funkci relaxační a přírodovědně naučnou. Bez lávky přes Olzu už si lokalitu nedovedeme představit.

Zajímavost:
Girov se začíná profilovat jako oblíbené místo pro školní výlety a tábory. Navštěvují ho školy a organizace z Bystřice, Návsí, Jablunkova, ale i z Českého Těšína nebo Karviné.

B) Bouda na Zamčiskach

Architektonicky zajímavá stavba postavena opět za 100% dotaci. Historicky významné území nedaleko centra obce. Bylo zde nalezeno mnoho středověkých artefaktů. V lokalitě stávalo drobné středověké opevnění. Bouda je postavena s ochozem, který plní funkci rozhledny s výhledem na zátoku řeky Olzy. Návštěvnický zájem se díky propagaci postupně zvětšuje. Dostává se do širokého povědomí. Jeden z přístupových chodníků má problematický přístup, jak někteří turisté nebo občané zažili na vlastní kůži. Setkáváme se s negativními jevy – nepovolené tábo-ření, nepořádek. Areál je proto nutné často kontrolovat a udržovat v čistotě.

Zajímavost:
Během roku 2022 se ve všech třech budách uskutečnilo rovných 100 akcí.

C) Tenisová bouda v areálu TJ Sokol Hrádek

Byla postavena jako zázemí pro tenisové kurty a k provozování spolkové činnosti, zaměřené na tenis. Boudu má aktuálně pronajatý Hrádecký tenisový klub. Během obecních akcí, jako např. Den obce nebo Spartakiáda spolků, je bouda využívána jako stánek pro širokou veřejnost. I tato stavba byla podpořena dotací z Moravskoslezského kraje.

D) Wiata (přístřešek) na hřišti TJ

byla postavena ve dvou etapách a je hlavní základnou pro akce obce většího rozsahu. Kapacita přístřešku je 170 osob. Wiata byla postavena za 85% dotaci v rámci česko-polské přeshraniční spolupráce. Zájem o soukromé aktivity, např. tzv. vaječiny, byl tak velký, že bylo nutné zavést rezervační systém. Přístřešek, včetně kiosku s občerstvením slouží i pro fanoušky, když se v Hrádku hraje fotbal.

Další lokalitou, která má svou budu, je lom Žarnovka. Opět zde mohou občané Hrádku nebo turisté relaxovat, hrát fotbal nebo volejbal, udělat si táborák. Opět je poměrně hojně využíván, proto i zde byl zaveden rezervační systém.

Všechny tyto stavby byly postaveny po zralé úvaze a na základě poptávky po tomto typu trávení volného času. Čas ukázal, že naše záměry se setkaly s příznivými občanů, kteří to nedovedli vyjádřit lépe než mírou návštěv.

Závěrem drobet statistiky v infografice níže.

Robert Borski

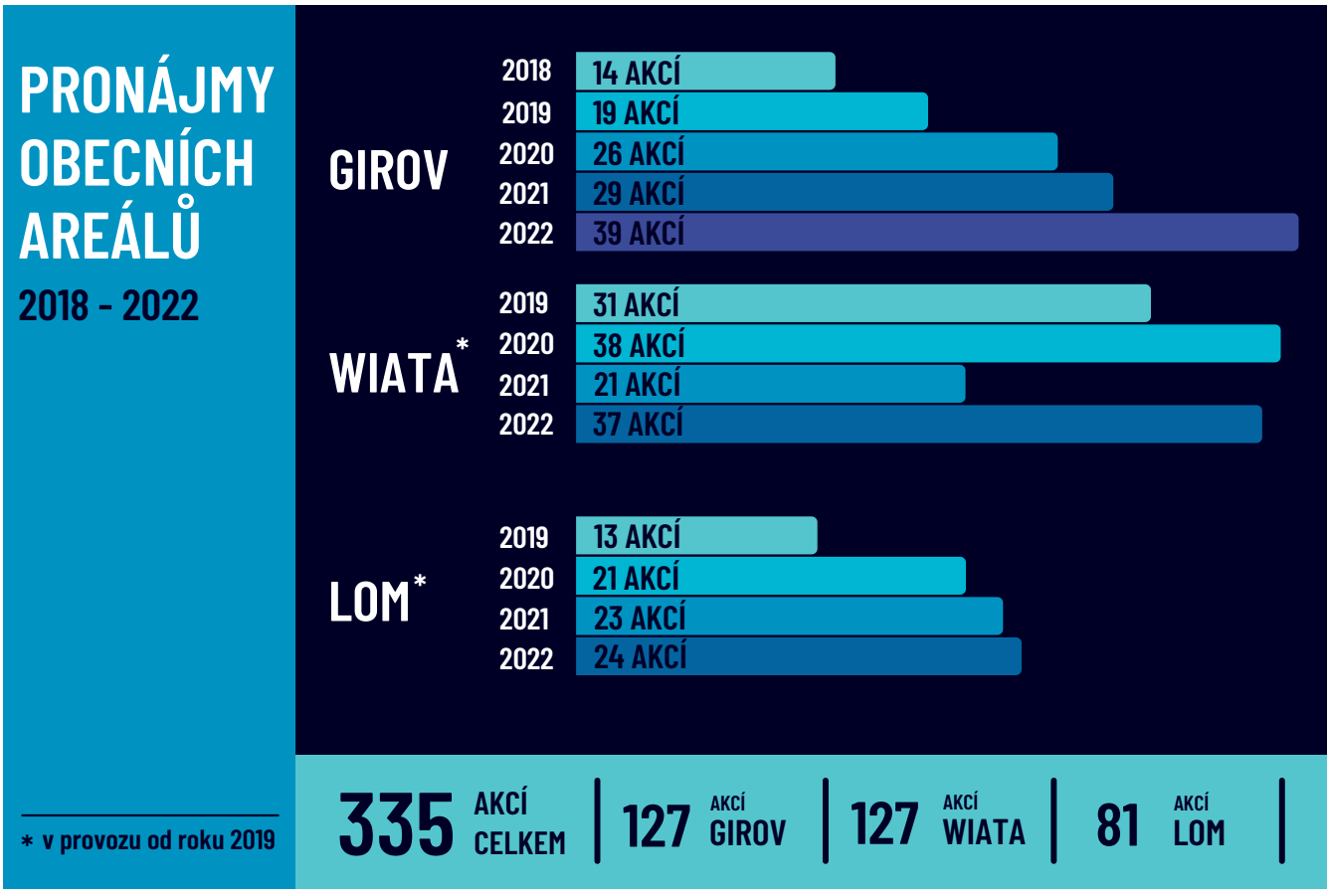

Ceny se utrhly z řetězu

Jak ze zkušenosti všichni víte, ceny v posledních letech kvůli inflaci neustále rostou. Cenový průzkum, který jsem v minulosti pravidelně jednou ročně prováděl v naší samoobsluze, jsem letos (pro srovnání) udělal rovněž. Nestačil jsem se divit. Zde zveřejňuji výsledky.

Robert Borski

druh potraviny	1999	2001	2003	2006	2008	2010	2012	2014	2017	2019	2022
Chléb 1 kg	**15,7**	17,0	16,9	19,1	22,9	18,9	30	28	31	28	**40**
Rohlíky obyčejné 10 ks	13,0	12,0	**11,5**	18,3	19,0	17,0	21	21	21	21	**33**
Vánočka	**15,2**	16,7	16,3	17,7	25,9	27,9	20	29	31	34	**45**
Mléko polotučné 1 l	**11,4**	13,7	13,4	12,4	11,9	14,9	15	17	20	18	**29**
Pivo radegast 10	8,7	8,1	8,5	8,8	12,9	9,9	11	12	10	11	**17**
Mattoniho kyselka 1,5 l	**5,5**	13,0	12,9	11,8	12,9	12,9	14	13	12	13	**17**
Salám šunkový 0,2 kg	24,0	25,3	21,5	21,9	22,0	24,0	21	**20**	23	23	**32**
Tatarská omáčka 375 ml	30,5	**19,6**	29,3	31,6	37,9	39,9	43	50	40	40	**60**
Hera 250 g	15,3	14,7	14,8	**12,9**	15,9	17,9	18	20	16	18	**37**
Perla 500 g	24,7	24,9	24,7	23,1	29,9	32,9	**20**	38	25	40	**60**
Mouka hladká 00 1 kg	7,8	9,1	8,8	7,3	**6,9**	10,9	13	11	11	11	**26**
Cukr krupice 1 kg	20,3	23,1	20,0	23,5	19,9	18,9	29	18	16	**13**	**40**
Olej stolní 1 l	35,3	31,5	26,3	26,0	37,9	36,9	41	33	31	36	**80**
Pomeranče 1 kg	25,3	23,7	26,9	**21,7**	22,9	29,9	32	27	33	34	**50**
Nanukový dort	16,5	16,8	15,0	14,1	14,9	**12,9**	18	20	21	22	**32**
Studentská pečeť 200 g	32,2	35,6	34,6	30,7	34,9	44,9	46	34	34	33	**55**
Kuře 1 kg	51,3	59,9	52,8	**44,0**	49,9	55,0	65	67	79	55	**130**
Fernet stock 0,5 l	114,0	116,5	120,0	125,0	129,9	154,0	157	145	120	141	**169**
CELKEM nákup v Kč	**467**	**481**	**474**	**470**	**528**	**580**	**613**	**603**	**573**	**591**	**951**

V tabulce jsou uvedeny ceny. Nejlevnější cena je vyznačena **zeleně**, nejdražší **červeně**.

Co trápí a ohrožuje naše stromy

Určitě jste si všimli, jak znenadání jírovci (v našem pojetí kaštanu) již koncem léta hromadně usychají listy. Houbovitá onemocnění po celé Evropě zdecimovala také další mohutné listnáče – jilmy. V poslední době i na jasany zaútočil zákeřný parazit. Co se to v naší přírodě děje?

A) **Jírovec maďal** versus klíněnka jírovcová
(Cameraria ohridella)

Široce rostoucí strom, jehož plody s oblibou sbírají děti pro lesní zvěř, kalamitně napadá drobný motýlek klíněnka. Dříve jsme tohoto škůdce neznali. Rozšířil se z Balkánu a na našem území (jižní Morava) byl objeven teprve v roce 1993. Od té doby ho postupně nacházíme téměř na každém kaštanu. Motýlek nemá mnoho přirozených nepřátel. Housenky požírají pouze sýkorky, ale ty zdaleka nestihnou ztlumit kalamitní výskyt klíněnek, které se stihnou od dubna do září rozmnožit 3 – 4x. Napadením klíněnkou strom neuhyne, ale je soustavně oslabován, což pak umožní napadení dalšími chorobami, které mohou strom pozvolna zahubit. V Hrádku máme několik statných jírovců. V Dědině nedaleko polské školy, v Zaplotí u Koniecznych, v Lyngu u staré cesty nebo u turistické cesty směrem na Křivou. V parčíku roste růžově kvetoucí jírovec pleťový, který klíněnka nedokáže účinně napadnout.

B) **Jilm horský** versus ofiostoma jilmová
(Ophiostoma novo-ulmi)

Kvůli houbové chorobě zvané grafióza, respektive holandská nemoc, je jilm (dřevina podobná lípě) celkem ojediněle se vyskytujícím stromem v naší přírodě. V 60. letech 20. století se zdálo, že budou jilmy touto vřeckovýtrusou houbou vyhubeny. Houbu přenáší kůrovec, bělokaz pruhovaný (Scolytus multistriatus), který se živí celulózou z jilmového dřeva. Dobrou zprávou je skutečnost, že začátkem tohoto století je choroba jilmů na ústupu a jeho populace opět roste. Státem chráněný jilm horský roste v Bukovci nedaleko hospody U Turka. Je asi největší v ČR. V Hrádku se jilmy rovněž vyskytují. Jeden obrovský na dvoře na Dziole, další v zahradě blízko Belka či nedaleko studánky Sušarňa. Sedm stromků z Písku jsme dostali darem a vysadili v Girově u včelích úlů. Jeden jilm horský byl vysazen v Lyngu, v rámci akce Alej života. Jeden jilm roste i v parčíku, akorát každoročně musí měsíc bojovat o životní prostor. Obec totiž těsně vedle něj instalovává vánoční stromek.

C) **Jasan ztepilý** versus voskovička jasanová
(Hymenoscyphus pseudoalbidus)

Voskovička způsobuje chřádnutí jasanů. Na našem území je novým druhem houby. Poprvé byla potvrzena v arboretu Křtiny v roce 2007. Choroba zvaná nekróza jasanu, kterou voskovička způsobuje, je dnes široce rozšířena a k jejím projevům dochází v lesích, ve volné krajině, v městských výsadbách na samostatných stromech, ale také ve školkách v celé České republice. Chemická ochrana dosud není známá, zdá se, že proces odumírání jasanu v budoucnosti zesílí. V Hrádku se jasan vyskytuje běžně. Jeden nádherný solitér roste v místní části Zaplotí. Několik se nachází za budovou PZKO. Další majestátní jasan se tyčí v lokalitě na Dziole. Obec vysadila pod kostelem v rámci akce Alej života několik jasanů úzkolistých.

Foto: Wikipedia

Robert Borski

Původ a historie hrádeckých příjmení

11. díl

Pokračujeme jedenáctým, předposledním dílem o původu příjmení, vyskytujících se v současnosti v Hrádku. Jak v tomto případě vyplývá z tabulky, příjmení jsou často německého původu. Spousta z nich nepatří mezi ta těšínská. Těšínská příjmení v tabulce jsou podbarvena oranžově (ta, která obsahují mapku, jsou vybarvena sytěji). Sloupec 1. zmínka v tabulce znázorňuje rok první zmínky tohoto příjmení na Těšínsku a příslušnou obec. Pro přehlednost dodávám informaci, kolik nositelů příjmení žije v současnosti v České republice a kolik z nich má trvalé bydliště v naší obci.

Hrádecká příjmení	četnost		1. zmínka			původ příjmení, význam slova
	Hrádek	ČR	Těšínsko		původní tvar slova	
Seidler	2	683			Seydler	ze starého německého osobního jména Siegfried. sigü = vítězství, fridü = mír, také od seidler = osadník
Szkandera	21	731	1621	Mosty u Jabl.	Sskandera	pravděpodobně od slova szkandela = láhev, sloužící k ohřevu postelí
Szlauer	4	122	1702	Svibice	Schlaur	německý původ. Schlauer = chytrý, mazaný
Szmek	4	384	1671	Košařiska	Smek	z nářečního smek, tj. slimák. Něm. původ – Schnecke
Szotkowski	15	807	1692	Mosty u Jabl.	Schottkowski	Z místního názvu Szotkowice = část města Jastrzębie
Szpyrc	5	82	1592	Těšín	Sspirz	německý původ. Sperren = zavřít, zamezit. Též od německého spör = chudý, mizerný
Sztefek	5	243	1571	Petrovice	Steffeck	z polského osobního jména Stefan. Řecký původ. Stephanos = věnec, věncem korunovaný – vítěz
Sztefka	17	30	1647	Guty	Szteffek	odvozená varianta slova Sztefek. Viz řádek výš.
Sztuła	6	82				z latinského stola = dlouhý šat. Liturgická šerpa křesťanských duchovních
Szturc	12	407	1577	Jablunkov	Ssturcz	szturc je označení jedné součásti kolovrátku. Také od německého stürze = užší plocha trámu nebo cihly
Szurman	2	174	1679	Nýdek	Ssurman	z německé přezdívky Schurrmann = impulzivní, vznětlivý, lehkomyslný člověk
Šebesta	1	5478				od osobního jména Šebestián, přeneseně od lat. Jména Sebastian – obyvatele města Sebasty
Šenkeřík	3	857				zdrobnělina jména Šenk. Přejaté z něm. šenk = hostinský, Geschenk = dar.
Šlosárek	3	153				počeštělé, německého původu. Schlosser = zámečník
Šmarc	1	5				z německého schmerz = bolest
Šmída	4	1304				v moravsko-slov. nářečí. Šmidka = skýva chleba
Šrámek	2	6412				zdrobněle: Člověk poznamenaný jizvou. Šrám = jizva
Štajer	1	270				člověk pocházející ze Štýrska (MJ v Rakousku)
Štaud	3	267				z německého stüde = keř, křoví. Města Staude, Stauden. Nositel jména mohl pocházet odtamtud
Štěpnička	2	1075				od slova štěpnice = ovocná zahrada. Též od OJ Štěpán
Štěrba	2	4748				ze slova štěrbina. Např. člověk se štěrbinou mezi zuby
Šurík	4	40				z přídavného jména šurý = křivý. Často o šilhavém člověku
Švenda	4	256				německý původ. Schwende = vykácený les

Taraba	2	479	1636	Smilovice	Taraba	Taraban = velký turecký, vojenský buben. Také ekvivalent slova nešika. Také od OJ Tarasius
Tarasovič	1	25				z ruského osobního jména Taras nebo řecké varianty Tarassó. Znamená zneklidňující, nepořádek, potíže
Targa	4	13				italské příjmení pravděpodobně vojáka. Targa = označení štítu ze dřeva a kůže. Zbraň lehké pěchoty
Tauš	4	636				německý původ. Tüsch = žert, klam, výměna. Také z osobního jména Matouš.
Tejral	1	132				hanácký dialekt slovesa týrat. Přeneseně člověk, který druhé trápil – týral.
Teofil	1	52				z osobního jména, řeckého původu. Theo philos = milý Bohu. U nás též Bohumil.
Tomčala	2	413	1687	Hrádek	Thomczala	odvozené z osobního jména Tomáš. Biblické jméno, aramejského původu. Teómá = dvojče
Tomoszek	1	71	1647	Guty	Tomossek	odvozené z OJ Tomasz. Biblické jméno, aramejského původu. Teómá = dvojče
Toráč	2	637				slovanský původ. Tor = stopa, cesta, dráha
Trombík	3	310	1730	Konská	Trombik	od slova trubka, tj. tromba. Nositel byl zřejmě trubač
Trybuś	1	9	1647	Smilovice	Tribus	dřevěná nádobách na 3 nohách. Velká bečka
Tuhovčák	2	73				odvozeno od slova tuhý = odolný, houževnatý, skoupý
Turoň	60	1083	1621	Bystřice	Turon	od slova tur, také koledník převlečený za rohaté zvíře
Ursík	1	14				z osobního jména Uršula, označovalo syna, manžela či otce Urszuly. Latinský původ – ursa = malá medvědice

▼ Szkandera

▼ Szotkowski

▼ Szpyrc

▼ Sztefek

▼ Sztefka

▼ Sztula

▼ Szturc

▼ Turoň

Kostel má nové hodiny, které ve tmě svítí

Všechno má svůj čas a čas vypršel i pro hodiny ve věži hrádeckého kostela. Jsou zde instalovány nové hodiny, které jsou nejen větší, ale po setmění svítí.

Už nebude potřeba zjišťovat, zda hodiny ze severní, jižní, východní či západní strany ukazuji správnou hodinu. Současně jsou hodiny automaticky seřizovány radiovým signálem zaručujícím správný čas při pohledu ze všech světových stran. Poděkování za práci při obnovení hodin patří firmě RDUCH B&C Sp. z o.o., ale také všem církevníkům ze sborů SCEAV a LECAV za financování celého projektu.

Marta Czyžová

Zvon kostela dostal nové srdce

Doba covidová měla mnoho negativních dopadů na osudy lidí. Bylo to ale i období, které se využilo k mnoha rekonstrukcím a opravám. Po dlouhodobém jednání s různými firmami byla vedením Farního sboru SCEAV dohodnuta výměna srdce zvonu hrádeckého kostela a celého zvonového systému. Srdce zvonu bylo symbolem místní lidové tvořivosti, jehož účinek již vypršel. Ve věži kostela byly rovněž doposud uloženy srdce z původních tří zvonů, které byly za 2. světové války ukradeny německou armádou. Nyní všechna čtyři srdce zvonů byla předána do hrádeckého muzea. Rekonstrukci provedla firma RDUCH B&C Sp. z o. o., za finanční podpory obou farních sborů SCEAV a LECAV.

Marta Czyžová

Školy a školky

Děti z družiny mají bohatý program…

… ví, kdy se slaví Den stromů, pilně tvoří a navštěvují divadlo.

Drakiáda

K nástupu podzimních sychravých dnů plných padajícího listí a pošmourného počasí patří neodmyslitelně i šustění křídel papírových draků ve větru, které s oblibou pouští děti se svými rodiči. I letos tomu nebylo jinak. 6. 10. 2022 se konala každoroční Drakiáda, na kterou byla přizvána polská mateřská škola. Účast byla vysoká, počasí slunečné a teplé, akorát vítr nedorazil. A tak se děti rozhodly alespoň proběhnout po louce a pokusily se svými silami dostat draka co nejvýše. Na místě nechybělo občerstvení v podobě slaných a sladkých laskomin, lákavé odměny a samozřejmě vše doprovázela hudba.

Děkujeme všem, kteří se zúčastnili a podíleli se na organizaci této akce.

Julie Mitrengová

Oslava svatého Martina

Oslavám svatého Martina se u nás v posledních letech věnuje stále více pozornosti. A je to moc fajn, protože původ svátku má dlouhou historii a Martin, jakožto patron vojáků, koní, hus a vinařů k nám neodmyslitelně patří. I v naší mateřské školce jsme mu věnovali vzpomínku a milé paní učitelky zorganizovaly příjemné odpoledne, které jsme si jako rodiče s dětmi skvěle užili. Připomněli jsme si život sv. Martina a jeho symboly, jež nás dodnes provázejí. Připraveno bylo spoustu tvořivých center, které si děti procházely. Děti si vyzkoušely „spanilou" jízdu na koni - židličce, která je krásně rozdováděla. Nechybělo ani posilnění dobrotami a laskominami připravené našimi maminkami. No ale hřebem večera byl očekávaný příjezd Martina. A víte co? Opravdu jsme se dočkali. Martin oděný do svého červeného pláště dorazil a vítal děti s nadšením. Dokonce přivezl i koš plný svatomartinských rohlíčků, na nichž si děti s námi rodiči pěkně pochutnali.

Libuše Barvíková

Já do lesa nepojedu...

Jeden pochmurný podzimní den navštívili naši mateřskou školu myslivci LESŮ ČR. Svou návštěvou zpestřili dětem dopoledne a tím obohatili jejich znalosti a vědomosti v oblasti života v lese.

Myslivci si připravili spoustu zajímavostí o lese a zvířátkách. Své vyprávění doplnili interaktivními pomůckami (puzzle, paroží, lebky, kožešiny, preparovaní dravci…). Velkou atrakcí pro děti byla bezesporu hra na lovecký roh, na který si mohly samy zahrát. Z dopolední návštěvy si odnesly drobný dáreček.

Děkujeme myslivcům za netradiční dopoledne.

Julie Mitrengová

Hlásí se prvňáčci!

Naši malí prvňáčci už umějí vzít za práci.
Učí se číst, psát, počítat, jak být dobrý kamarád,
však už nejsou maličcí, nosí mámě a tátovi domů
velké jedničky.

Martina Křoková

Známe dopravní předpisy a nebojíme se pomoci

Letos jsme zahájili dopravní kurz na dopravním hřišti v Jablunkově a prošli jsme si i kurzem první pomoci.

Děkujeme zdravotnicím Monice Kubalíkové a Renatě Bieleszové z Nemocnice AGEL Třinec-Podlesí za kurz „Neboj se pomoci“. Zdravotnice nás krásně prakticky zapojily. Jak první pomoc poskytnout – to jsme rychle pochopili.

Alena Kadlubcová

Škola v přírodě

... ááá... v listopadu jsme si užili – na čerstvém vzduchu ve Žiaru jsme se zásluhou TŽ učili. Nyní už opět všední dny nastaly, krásné vzpomínky nám zůstaly. Děkujeme.

Alena Kadlubcová

Svatý Martin v naší škole a školní družině

„Na svatého Martina bývá dobrá peřina“ - tato pranostika se nakonec nesplnila, ale nám to vlastně vůbec nevadilo, celý den jsme si Martina v naší škole připomínali.

Prvňáčci si krátili čekání na první sníh tím, že společně zhlédli legendu o svatém Martinovi, vyrobili si koníka s podkovou pro štěstí a skládali puzzle s příklady.

Druháčci se naučili básničku o Martinově koni, kterého si také namalovali. Svatý Martin třeťákům nadělil svatomartinské waflíky. Děkujeme naší úžasné mamince, děti si opět moc pochutnaly.

Páťáci a děti ve školní družině upekli svatomartinské rohlíčky, chutnaly by určitě i svatému Martinovi!

Tak, svatý Martine, už přijeď, těšíme se na tebe!

Šárka Honusová

Spolek rodičů

Letošní Dýňování se dětem vydařilo

Organizaci letošního „Dýňování“ si vzali na starost zástupci třídy Soviček. Sešli jsme se jednoho příjemného čtvrteční odpoledne v sále CVČ a podařilo se nám opět vytvořit nádherné dýňové příšerky. I chuťové pohárky si přišly na své, občerstvení bylo výborné a bohaté, za což patří všem veliký dík! Svítící dýně jsme letos se svolením paní ředitelky umístili před vchod do školy, aby si je mohli cestou do lavic prohlédnout i starší kamarádi.

Lehce setmělým Hrádkem si pak děti s lampiony prošly krátkou stezku odvahy a odměnou za statečnost jim byl společnými silami nalezený poklad. Děkujeme tímto SRPŠ za poskytnutí příspěvku na dárečky.

Věříme, že jsme si to všichni hezky užili a těšíme se zase za rok!

Vaše Sovičky z MŠ

Narodowe Święto Niepodległości obchodzone w świetlicy szkolnej

Narodowe Święto Niepodległości jest polskim świętem państwowym obchodzonym co roku 11 listopada. Jest ono ważnym wydarzeniem dla każdego Polaka, ponieważ upamiętnia odzyskanie w 1918 roku przez Polskę niepodległości, po 123 latach niewoli. Aby przybliżyć to święto naszym wychowankom, już od 10 listopada prowadzone były różnorodne formy zajęć. Podczas nich dzieci zapoznały się z podstawowymi symbolami narodowymi – flagą, godłem, hymnem – oraz z historią obchodów tego święta. Obejrzały filmik edukacyjny pt.: „Karolek i 11 listopada", wspólnie przygotowały prace plastyczne – Godło Polski w 3D.

Podsumowaniem wszystkich działań było wspólne zaśpiewanie hymnu narodowego Polski.

Dorota Heczko

Wspólne pieczenie

Jesień to okres, który nierozerwalnie łączy się ze zbiorem plonów oraz robieniem zapasów na zimę. Dzieci ze świetlicy postanowiły upiec ciasto z jabłkami i wnieść do szkoły trochę magicznego zapachu. Dnia 15. 11. 2022, w naszej świetlicy odbyło się wielkie pieczenie. W miłej atmosferze uczniowie najpierw przygotowali miejsce pracy, obrali i pokroili jabłka, podzielili się ciastem i sami wałkowali i wycinali odpowiednie kształty. Potem już tylko zawijali pokrojone jabłka do ciasta. Podczas pieczenia w całej szkole unosił się wspaniały zapach kuszący niejednego łakomczucha. Po wystygnięciu trudno było powstrzymać się od skosztowania tych wspaniałych słodkości. Dzieci mogły się same o tym przekonać, bo na koniec odbyła się słodka degustacja. Uczniowie mogli rozwijać swoje zainteresowania kulinarne, zdolności manualne oraz zmysł artystyczny. Pieczenie ciasta sprawiło dzieciom wielką radość.

Dorota Heczko

Ekoludki rozpoczęły nowy rok szkolny

Pierwsze spotkanie wszystkich dzieci po przerwie wakacyjnej rozpoczęło się 1 września 2022 roku. Przywitaliśmy w naszych progach 33 dzieci. Są one podzielone do dwóch grup, młodsze dzieci to Pszczółki a starsze Biedronki. Cały pierwszy miesiąc niósł się w duchu integracji, jak do nas nowo przybyłych maluszków, tak i średniaków i starszaków. Wszystkie panie dbały na to, by dzieci miały wystarczająco dużo czasu do zaznajomienia się z nowymi kolegami, z budynkiem przedszkola i z całkowicie nowym życiem w przedszkolu.

Przez kolejne dwa miesiące w przedszkolu naprawdę wiele się działo! Pierwszą imprezą był Dzień Ziemniaka, który odbył się na terenie przedszkola wraz z uczniami naszej szkoły. Podczas całego do południa dzieci brały udział we współzawodnictwach, tworzyły prace plastyczne, rozwiązywały rebusy a potem próbowały piec placki ziemniaczane. Dzieci miały też możliwość zrobienia sobie na pamiątkę zdjęcia w „fotobudce". W ramach współpracy z czeskim przedszkolem zostaliśmy także zaproszeni na puszczanie latawców, w którym chętnie wzięliśmy udział. Ta zabawa jest w naszym przedszkolu bardzo popularna, więc co roku wszystkie Ekoludki wyruszają na pobliską łąkę, by poszaleć z latawcami. Do naszego przedszkola przyjechało również mobilne kino sferyczne, które dzieciom umożliwiło obejrzeć świat podmorski w technice 3D. Równocześnie z kinem odbyła się też sesja fotograficzna. W tym roku szkolnym współpracujemy również z DDM w Bystrzycy, które dla nas organizuje ciekawe warsztaty. Pod koniec października wyjechaliśmy do Werk Areny, by dowiedzieć się ciekawych informacji o hokeju i życiu profesjonalnych hokeistów. W ekskursji towarzyszył nam znany trzyniecki hokeista Aron Chmielewski, który zaprosił wszystkich do obejrzenia treningu Stalowników. Nie mogło również zabraknąć zwycięskiego pucharu, z którym dzieci zrobiły sobie mnóstwo zdjęć. Program kulturalny zapewniła w naszym przedszkolu kapela Lipka, która przygrywała nam do wspólnej zabawy i tańca. W klasie Pszczółek i Biedronek prawidłowo odbywają się ciekawe zajęcia, zabawy i prace na takie tematy, jak: Dary jesieni, Zwierzęta leśne, Poznajemy swoje ciało itp. W zeszłym tygodniu zorganizowano dla rodziców i dzieci spotkanie z panią Ewą Katrušák - dyrektor kampanii "Całe Czechy czytają dzieciom".

Starsze dzieci naszego przedszkola mają możliwość uczęszczania na kółko języka angielskiego oraz kółko sportowe.

Taki był nasz wstęp do nowego roku szkolnego, pełen wrażeń i ciekawych przygód. Cieszymy się na następne wspólne przeżycia i mamy nadzieję, że będzie tak miło i wesoło, jak w poprzednich miesiącach.

Klára Świerczek

Co to takiego ETNOGADKI?

To niezwykła podróż do krainy naszych przodków. I właśnie w taką podróż zabrała na początku października uczniów gródeckiej Słonecznej Szkoły pani Monika Michaluk, autorka książki Etnogadki. A jeżeli już warsztaty z tematyką życia naszych przodków, to szkoda by było nie skorzystać z pomieszczeń Muzeum Wiejskiego. Mogło by się wydawać, że temat dawnego życia przodków dzisiejsze dzieci nie interesuje. A właśnie na odwrót! Pani Monika była zachwycona. Uczniowie żywo reagowali na wszelkie informacje, które dla nich nie były nieznajome. Tutaj należy się ukłon w stronę nie tylko szkoły, która pielęgnuje tradycje, ale także w stronę rodzin, które poprzez codzienne życie przekazują swoim dzieciom spuściznę naszych praojców. To, o czym mówiła prowadząca, dzieci mogły zaraz zobaczyć w zbiorach muzeum. Co więcej, dzieci same oprowadziły Monikę po wszystkich pomieszczeniach i z wielkim zaangażowaniem opowiadały o wystawionych przedmiotach użytku codziennego. Na zajęciach zaś wspólnie ułożyli magiczny kalendarz – kalendarz

wydarzeń, które od wiosny do wiosny dyktuje ludziom do dnia dzisiejszego przyroda. Była to pierwsza wizyta z całego cyklu spotkań, które prowadziła autorka. Łącznie odwiedziła 5 szkół na Zaolziu. Myślę, że spotkanie w Gródku wywarło na Monice wielkie wrażenie, umocnione również małym podarunkiem, który dla niej podczas warsztatów przygotował Andrzej – na kredkach zrobił dla Moniki małą bransoletkę. Dziękuję bardzo za możliwość zorganizowania warsztatów w Muzeum Wiejskim w Gródku.

Z pozdrowieniami dla wszystkich Gródczan Renata Czader, CP dla Polskiego Szkolnictwa Narodowościowego w Czeskim Cieszynie, organizator spotkania

Církev bratrská

Adventní koncert ve sboru Církve bratrské neměl chybu

Na koncertu zahráli Andrzej a Piotr Molinovi, komorní smyčcový orchestr, pěvecký sbor ECHO a Nikol Turoňová.

Vysoká úroveň zpěvu i muzikantů se stala pro posluchače výjimečným zážitkem. Zvláště sopranistku Nikol už můžeme považovat za pěveckou hvězdu. Při jejím zpěvu Schubertovy klasiky „Ave Maria" bylo obecenstvo doslova uhranuto. Kéž by vánoční nálada, kterou koncert navodil, v nás rezonovala až do Štědrého dne.

RB

Lampiony v akci

Byla jsem tak nadšená, když se na státní svátek 28. října sešlo u obecního úřadu tolik lidí! Po letech se totiž uskutečnil lampionový průvod. A tak za doprovodu hasičů a světýlek se dědinou procházel dlouhý had tvořen rodinami. Cílem průvodu jako obvykle bylo hřiště, kde bylo pro děti připraveno malé občerstvení. O doprovodný program se postarala chovatelská stanice Sarah Moravia v čele s Miroslavem Macurou. Jeho svěřenci se svými mazlíčky nám v programu předvedli poslušnost, obrany a agility. Po výkonech proběhla volná diskuze pro zájemce.

Pak už šla světýlka spát a doufám, že opět za rok budou lampiony zase v akci. Chtěla bych touto cestou moc poděkovat maminkám, které se angažovaly a pomáhaly po celou dobu. Také hasičům za zajištění bezpečnosti a obci Hrádek za finanční dotaci.

Klub maminek Hráďátka

Spartakiáda

I tento rok fungovala parádní spolupráce s klubem MAMIMIny a tak jsme společně sestavili tým a utkali jsme se s dalšími spolky ve Spartakiádě.

Myslím, že nám to šlo od ruky a do každé disciplíny jsme dávali všechnu sílu. I když naše umístění nebylo na bednu, užili jsme si super den se skvělými lidmi, prohloubili přátelství, zasmáli jsme se a těšíme se na další ročník.

Děkuji všem zúčastněným a také celému klubu MAMIMIny.

112

Většina lidí aspoň jednou v dětství snila o tom, že bude hasič nebo policajt. My jsme našim dětem aspoň splnili to, že se mohli do takové velké hasičárny podívat. Jedné mamince se podařilo domluvit exkurzi na třinecké 112 a tak jsme se společně vydali do nedalekého města. Děti si mohly prohlédnout auta, vybavení a dokonce si mohly auto vevnitř osahat. Byl to zážitek pro všechny, když zrovna v naší přítomnosti hasiči měli dvakrát výjezd. Možná tato exkurze povede v budoucnu naše děti v těchto šlépějích.

Barbora Fronková

Hrádecká osobnost

Otázky pro Lydii Borskou

Není snad v Hrádku starousedlíka, který by neznal paní Borskou. Její legendární jádrové tyčinky, stejně jako další sladké dobroty, byly desítky let nedílnou součástí mnoha společenských událostí. Lydie, vyučená cukrářka, svému řemeslu kraluje už více než půl století.

Lidka, za svobodna Walková, se narodila v Hrádku. Doma, v chalupě, jak to bývalo kdysi běžné. Školu začala navštěvovat v pěti a půl letech. Po ukončení povinné docházky měla sen stát se aranžérkou. Osud tomu chtěl jinak a z mladé slečny se stala cukrářka…

Jak jste se dostala k cukrařině?

Po škole jsem moc chtěla být aranžérka. Bohužel, rodiče mi to rozmluvili a poslali mě učit se cukrářkou. Odborné učiliště jsem navštěvovala ve Frenštátu pod Radhoštěm, praxi a technologii jsem pak vykonávala v Ostravě.

Nemrzelo vás, že se vám sen o aranžérství nesplnil?

Ani ne. Jakmile jsem na škole vnikla do tajů cukrařiny, nevyplněné sny o aranžérství jsem si ihned kompenzovala u zdobení dortů a uplatňovala je také u modelování marcipánu. Tuto činnost jsem vždy dělala moc ráda.

Jak se vám vedlo po studiu? Kde všude jste působila?

Po vyučení mi nabídli místo v cukrárně v Třinci. Zanedlouho přišla svatba, po ní děti. Podnik jsem proto opustila a pracovala různě brigádně, třeba na zdejších obecních akcích. Angažovala jsem se taktéž ve školních aktivitách. Mezi mými třemi dětmi je totiž větší věkový rozdíl: Jeden ze školy v Hrádku odešel a druhý v ní začal… Ve škole jsem tedy působila asi 15 let. S ostatními rodiči jsme pekli zákusky k různým příležitostem – MDŽ, Velikonoce, Vánoce, Radovánky… Největší úspěch měly asi modelované marcipánové figurky – zvířátka. Ochotní tatínkové ručně zadělávali těsto a maminky tvarovaly postavičky. Ručně zadělávat marcipán je namáhavá práce. Ale bylo to fajn. Vždy se sešla skvělá parta. A děti naše výsledky milovaly!

Pamatuji si, jak jsme jednou modelovali prasátka. Mezi žáky se informace rychle rozkřikla. O přestávce k nám vtrhli s penězi v ruce, postavili se do řady a vykoupili všechno tak rychle, že jsme čuníkům ani nestihli dotvořit ocásky. Ale bezocasí čuníci vůbec nikomu nevadili! (smích)

Svaz hrádeckého PZKO mě požádal o kurz pečení při zakončení zdejší výstavy. Výstava i kurz se podařily. Kurz jsem zopakovala ještě v Oldřichovicích a v Těšíně, kde jsem modelovala před klienty.

Zažila jste díky svému povolání nějaké zajímavé okamžiky?

Bylo jich za ta léta hodně. Dostala jsem nabídku pracovat ve Stockholmu. Byl tam můj známý cukrář a říká mi: „Pojeď mi pomoct a za rok máš krásné nové auto.“ Mělo to ale háček. Musela bych tam být rok. To se mi nelíbilo. Na prvním místě mám rodinu a tak dlouhý pobyt tudíž nepřicházel v úvahu.

Abych řekla pravdu, české zákusky se tehdy ve Švédsku moc neprosadily. Co si pamatuji, Švédové měli jako základ šlehačku, marcipán a sachr. Ostatním chutím příliš nedůvěřovali.

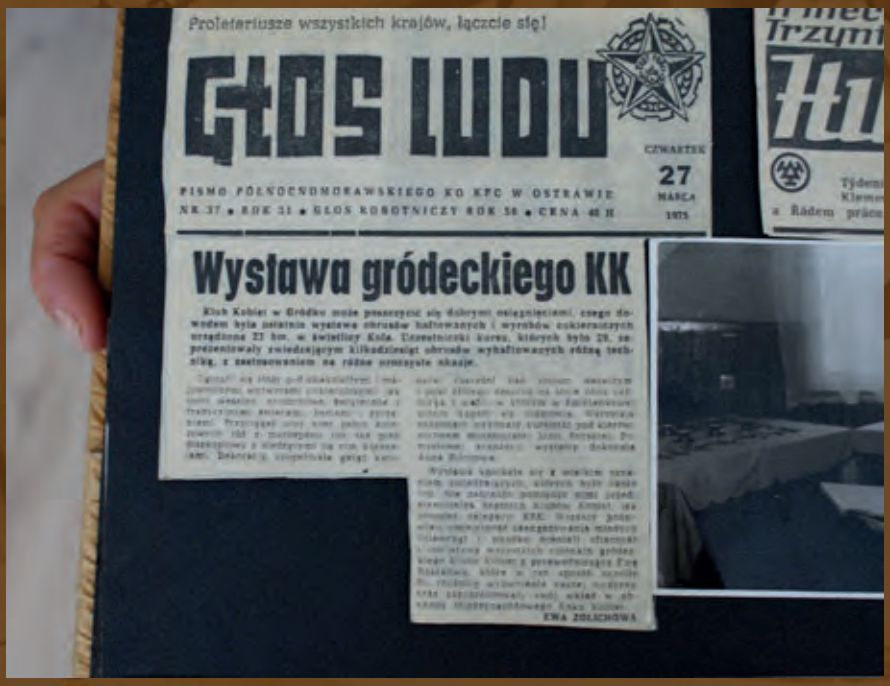
Proletariusze wszystkich krajów, łączcie się!

GŁOS LUDU

PISMO POŁUDNIOWOMORAWSKIEGO KK PZPR W OSTRAWIE

CZWARTEK 27 MARCA 1975

Wystawa gródeckiego KK

Co vás na pečení nejvíce těší?

Když jsou lidé spokojení. Když po oslavě přijdou a řeknou, že se moje výrobky povedly a hostům chutnaly, je to pro mě štěstí.

A stane se někdy, že se nepovedou?

Stalo se mi to jen párkrát v životě. Velmi si hlídám, abych pečení nespálila, atp. Odpovědnost musí být, za své výrobky ručím, jsou mojí vizitkou.

> „Cukrařinu si musí člověk zamilovat, dělat ji s láskou a být trochu nápaditý. To je asi můj nejlepší recept.“

Pečete už dlouhá léta. Změnily se za tu dobu preference zákazníků?

Dříve se vyráběly těžké, hutné zákusky a dorty. Čím více zdobené, tím lépe. Já jsem například kdysi na akcích pekla třípatrové dorty. To bylo něco! Nikdo je tu neznal. Máslový krém nesměl chybět. Dnes je poptávka po lehčích výrobcích. Používá se více ovoce, máslo se nahrazuje pudingem. Často je vidět i práce s fondánem. Ten já ale moc nemusím. Fondán je jen cukr, aroma a barvivo. Ulpívá mezi zuby, je přeslazený a kolem mandlí ani nešel. Raději používám starý dobrý marcipán, ten nikdy nezklame.

Co je takovou mojí stálicí, jsou jádrové tyčinky. Ty jdou na odbyt stále stejně.

Čemu se ráda věnujete, pokud zrovna nepečete?

Ráda pracuji na zahradě, je mým velkým koníčkem. Mám velký skleník, v něm trávím hodně času. Kromě toho pěstuji a sbírám bylinky, ze kterých pak vyrábím různé výtažky a tinktury. Dříve jsem také milovala malování. Po narození dětí na tvorbu už nezbýval čas, a proto jsem přestala.

Věra Garbová

DIA drožďové cukroví s povidly podle paní Borské

Recept

125 g hladké mouky
125 g másla
15 g droždí

Droždí rozmícháme s pár kapkami vody. Spojíme s povoleným máslem a přimícháme mouku. Těsto zabalíme do fólie a necháme ztuhnout v lednici.

Ztuhlé těsto rozválíme, podsypáváme moukou. Je třeba pracovat rychle, těsto kyne. Vykrajujeme z něj kolečka, která vkládáme do plechových košíčků. Košíčky předem nevymazáváme, těsto je tučné.

Na těsto v košíčcích nastříkáme hustější povidla. Pečeme na 150 °C. Až okraje mírně zrůžoví, vyjmeme z trouby. Po mírném vychladnutí klepneme s košíčkem o vál, aby se cukroví oddělilo od formy.

Činnost Klubu seniorů je stále pestrá

Po dvou letech covidových zákazů a příkazů se senioři opět sešli, aby si užili to, co bylo zameškáno. Konaly se plánované schůzky klubu, kde se nastínila činnost na celý rok. Zmíním jen ty významné akce. Jako první byl zájezd vlakem do Prahy. Navštívili jsme Národní muzeum, Obecní dům, muzeum kuriozit a jiné méně významné zajímavosti Prahy, jako třeba restaurace U Fleků.

V létě jsme se byli podívat u polských sousedů v Krakově. Počasí nám přálo až moc, bohužel byl Krakov přeplněn. Před prázdninami bylo všude plno školních výletů…

Pak nastaly pracovní povinnosti, zajištění občerstvení na Slavnostech Belka a Spartakiádě spolků. I když nejsme nejmladší, myslím, že jsme to zvládli obstojně.

Výlet do Bojnic byl odměnou za pracovní činnost. Nebyl nijak organizovaný, každý si mohl prohlédnout, co ho zajímalo. Prostě činnost klubu je pestrá a zajímavá.

Karel Widenka

Tu byliśmy, tu będziemy... czyli Jubileusz 75-lecia PZKO

Tak jak wszystkie domy PZKO. również ten nasz gródecki, świętował 75-lecie swojej działalności. W niedzielę 23. 10. spotkaliśmy się w licznym gronie, by spędzić wspólnie czas i obejrzeć ciekawy program.

Program, który rozpoczęli uczniowie naszej szkoły, miał nutkę patriotyczną. Słyszeliśmy piosenkę Ojcowski dom, wierszyki Władysława Młynka czy Anieli Kupiec. Po wystąpieniu, dzieci mogły uczestniczyć w warsztatach twórczych, które prowadziła Dorota Konderla.

Historię gródeckiego PZKO przedstawiła Beata Kúdela, a o współczesnej działalności opowiadał prezes Stanisław Wolny.

Bardzo miłą niespodzianką okazał się koncert nowo powstałej kapeli The Synks. Młodzi, talentowani chłopacy, którzy śpiewali gwarą, od razu zyskali sobie serce publiczności.

Na sali nie zabrakło fanów kiedyś bardzo popularnej kapeli Kryzys, która wystąpiła po prawie 25-cio letniej przerwie. Ich teksty tak wryły się do pamięci niektórych ludzi, że nawet po tylu latach je śpiewali razem z nimi. Chociaż trema była, nie dało się nie zauważyć profesjonalizmu, z jakim grupa występowała na scenie. W latach 80-tych, w szczytach ich popularności, zdobyli spore doświadczenie, które zostało im we krwi.

Dziękujemy wszystkim organizatorom, występującym i paniom nauczycielkom za przygotowanie dzieci do występu.

Ewa Ryłko

Hellfire w Gródku

PZKO

Wszystko to zaczło w tym roku w lecie, z koleżankóm jyny tak miyndzy rzeczóm żech powiedzioł, że mie fakt bawióm gry planszowe, ale je ciynżki se domówić, zegnać ludzi a kajsi zagrać. Ona mi na to powiedziała, że też rada gro a że mo aji kolegów co by symtam przyszli a tak my se domówili na próbe na niedziele. Było nas asi 5 a grali my *Terraforming Mars*. Od tej niedziele my se zaczli schodzać każdy tydziyń a nazwali my to Hellfire.

Czymu zrowna Hellfire? Nikierzi co siedzóm wieczorami na Netflixie uż możne wióm od poczóntku zkyl my te nazwe zebrali, ale dlo tych co majóm kupe roboty a na gupoty nimajóm czas, je to z serialu. W tym roku se prawie wszyscy dziwali na *Stranger Things* 4. serie, je to taki fajny hororowy serial w atmosferze 80tych lat, kaj parta młodych ludzi walczy ze złym a starsi z Rusami (fakt polecóm). Uż od piyrszego sezonu tam cztyrzo koledzy growajóm planszówke *Dungeon & Dragons*, gre kiero była wydano w roku 1974 a graje se do dzisio. Prawie od wydanio tejtu gry se coroz wiyncej ludzi dowiaduje, że gry planszowe nie sóm jyny dlo małych dziecek. Gre grali w każdej serii, ale prawie w czwortej jak byli na średni szkole tak zaczli chodzić do grupy kaj se grały gry planszowe a nazywali se prawie *Hellfire Club*.

Jak całe niedzielne popołedni przebiygo? Schodzómy se na 15, a każdy gdo chce przinoszo gry co mo dóma a chciołby zagrać. Podle tego kiela se nas zyndzie tak se rozdzielymy na drużyny a każdo se wybiere gre. Od tej 15 do 19 zagrómy 2-3 gry.

Aż teraz stwierdzóm jak moc gier egzystuje a ni każdóm może człowiek mieć. Gry miywajóm różne mechanizmy a może se grać proci sobie abo razym za wspólny cel. Naprzikład w *Terraforming Mars* każdy mo swojóm firme, kiero terraformuje Mars obiektami a różnymi akcjami se planeta ociepluje, zwiynkszo se procento tlenu a firmy za to dostowajóm punkty.

W *Arnaku* (dlo tych co majóm radzi *Indiana Jones*) w kierym zaś każdy mo pod sebóm archeologów a jego celym je rychleji niż dalsi grocze odkryć świątynie a w miyndzyczasie zdobywo nowe miejsca a pokonuje potwory, kiere obudził. W karcianej grze *Osadnicy* zaś każdy mo inszy naród a stawio swoje imperium, wygrywo tyn nejlepszy. W *Kartografach* se zaś głównie maluje kredkami cosi we stylu tetrisu, jak co nejlepi ułożyć miasta, pola, lasy a zyskać nejwiyncej punktów. W *Zombicide* se gro głównie kooperatywnie a drużyna 6-ciu ludzi musi spełnić dane cele. Po mieście se różnie pojawiajóm zombie, kiere muszóm rozstrzylać, przejechać albo przed nimi uciyc.

A tak bych móg pisać na dalszych X stronek, bo gier każdym dniym przibywo. Tak jeśli gdosi z Was mo rod gry planszowe a miołby w niedziele czas to zapraszómy. Info dowómy głównie na FB do grupy **Hellfire Hillfort**, ale klidnie se ozwejcie na tel. 736 661 002.

Tomasz

SCEAV

Dobrodružství a odpočinek v Bukovci

Druhý říjnový víkend patřil manželské víkendovce. Šest rodin z evangelického sboru SCEAV v Hrádku se vydalo strávit společný čas v nejvýchodnější vesnici naší země - Bukovci - konkrétně v její odlehlé západní části, kde lišky dávají dobrou noc. Ideální útočiště pro 13 dětí a 12 dospělých jsme našli ve skvělém víkendovém domě Family House. Máme obrovskou radost, že se společný víkend vydařil, a hlavně že mohli jet všichni účastníci. Děkujeme našemu sboru za modlitby, které byly vyslyšeny. Velké díky patří také Obci Hrádek za finanční dotaci.

Důležité je ještě dodat, že na pobytu došlo k rozdělení manželské skupiny na dvě menší. Nyní máme tedy v našem hrádeckém sboru skupiny dvě. Každá tvoří tři manželské páry. Proto kdybyste se i vy chtěli k nám přidat - studovat Boží slovo a nechat působit ve svém manželství Pána Boha, jste srdečně vítáni.

MS (SCEAV)

Listopadové dobrodružství – Noc na faře!

SCEAV

Každá noc nemusí být obyčejná, některá třeba může být dobrodružná – a právě taková byla Noc na faře!

Večerní hra procvičila dětem mozkové závity, šikovné prstíky, pozorné oči i mlsné jazýčky a taky vyzkoušela, kdo se (ne)bojí praskání balónku v příšeří prázdného kostela. Odměnou byl vstup do tmavé kostelní věže s pavouky a možnost přijít na správné slovo pomocí nasbíraných indicií a rozmístěných předmětů pod zvonem kostela.

Po dobré večeři nastal čas koukání na další dobrodružství – film Sněžný kluk. A ráno? Poslední výzva! Zazpívat lidem písničku v kostele.

I když dobrodruhů bylo letos trochu méně – zůstali jen ti, kteří odolali neštovicím a zrovna neodjeli se školou do Žiaru – Noc na faře byla skvělá!

Zdeňka Adamková

Poznaliśmy Istebną i Koniaków od innej strony

PZKO

Wiemy, gdzie znajduje się Karczma na Ochodzitej, stacja benzynowa, Biedronka czy stoki narciarskie na Złotym Groniu, ale jakie perły etnograficzno-kulturowe kryją Istebna i Koniaków, z tego być może nie dokońca zdajemy sobie sprawę. Dlatego właśnie, kiedy przymierzaliśmy się w tym roku do zorganizowania wycieczki jesiennej naszego Koła PZKO, postawiliśmy na wioski znajdujące się tuż za granicą. W teren wyruszyliśmy 8 października wraz z Macierzą Szkolną.

Słoneczna aura sprzyjała nam od samego rana. Pierwszym przystankiem na trasie było Centrum Pasterskie w Koniakowie, gdzie dowiedzieliśmy się m.in. wiele ciekawego o wypasaniu owiec, o tym jak wygląda życie bacy czy jak powstaje bundz. Mogliśmy też zasmakować korbaczy, oscypków i innych pyszności produkowanych właśnie w Koniakowie. Wielką atrakcją, przede wszystkim dla dzieci były owce i kozy, dorośli zaś chętnie zahaczyli o bacówkę z serami i jagnięciną.

Kilkaset metrów dalej weszliśmy do Chaty na Szańcach. Z pozoru niczym wyjątkowy budynek miał jednak „to coś" a dokładniej „tego kogoś" w sobie. Już w drzwiach witał nas gospodarz chaty Tadeusz Rucki, który zagrał nam na zrobionych przez siebie instrumentach. Na trombicie towarzyszył mu nawet nasz odważny Andrzej Kadłubiec. Ponadto dowiedzieliśmy się wiele ciekawego z historii i współczesności Koniakowa i trzeba podkreślić, iż bawiliśmy się naprawdę wspaniale. Pan Tadeusz to świetny gawędziarz, który rozbawi nawet najbardziej ponurą osobę na sali.

Zwiedzając te strony nie można nie zahaczyć o największą koronkę świata, która wystawiona jest publicznie. Wówczas jeszcze mieliśmy okazję wejść do Gminnego Ośrodka Kultury w Istebnej, gdzie znajdowało się owo cudo, którego średnica liczy pięć metrów. Obecnie miejsce to jest zamknięte ze względu na remont. Mieliśmy więc niezłego farta.

Z myślą o miłośnikach sportu a wszczególności turystyki i wspinaczki podjechaliśmy do istebniańskiego przysiółku Wilcze. Tam znajduje się Izba Pamięci Jerzego Kukuczki, światowej sławy polskiego himalaisty, który zginął w 1989 roku na stokach Lhotse. W izbie prywatnego muzeum prowadzonego przez jego żonę Cecylię wysłuchaliśmy opowieści o jego wyprawach i o tym, jak po prostu Jerzy Kukuczka żył. Obejrzeliśmy też wiele pamiątek z jego podróży i wypraw. Oprócz zdjęć były to m.in. narty, czekany, medale i szampan, który planował wypić po zdobyciu Lhotse...

Po tak wzruszającym a zarazem ekscytującym przeżyciu zanurzyliśmy się w niemalże baśniowym świecie malarza, rzeźbiarza, grafika i mistrza drzeworytu Jana Wałacha, który żył w latach 1884-1979. Jego ojciec Paweł Wałach pochodził z Gródku, wybór tego miejsca nie był więc przypadkowy. Przechodząc koło jego drewnianego domu na Andziołówce, w sąsiedztwie lasu z jednej strony oraz drzew owocowych z drugiej, dotarliśmy do jego pracowni. Tutaj znajduje się obecnie muzeum jego imienia. To miejsce ma prawdziwe genius loci, tu przecież powstawały jego projekty, tu artysta pracował codziennie nad swoimi obrazami, rzeźbami i drzeworytami. Ilość i monumentalność jego prac, z którą zapoznała nas przewodniczka Ewa Cudzich zrobiła na nas duże wrażenie. Ośmielam się twierdzić, że nawet na tych, którzy nie parają się sztuką.

Do Gródku wróciliśmy pełni wrażeń. Program swoją drogą, jednak o sukcesie wycieczki decydują jej uczestnicy. A nasza grupa była świetna, na wskroś wszystkimi pokoleniami.

Magdalena Ćmiel

V edycja Gródeckiej Główki za nami

PZKO

O tym, że kwiz cieszy się wielkim powodzeniem świadczy nie tylko fakt, że są drużyny, które uczestniczyły we wszystkich edycjach, ale również to, że biorą w nim udział osoby spoza naszej wioski.

Za każdym razem pytania są z zupełnie innej beczki. Raz zgaduje się utwory muzyczne z bajek, innym razem poznaje się najwyższe góry świata, to znów butelki od piwa czy odgłosy zwierząt. Można się pośmiać, czegoś nowego się nauczyć, spędzić miło czas ze znajomymi, czy też z rodziną – coraz częściej bowiem dołączają do nas rodzice z dziećmi, z czego bardzo się cieszymy.

W bufecie zawsze znajdzie się coś dobrego z domowej kuchni a na zwycięzców czekają ciekawe nagrody.

Ewa Ryłko

SCEAV

Děti a rodiče POZOR!
Zapište si již nyní do kalendářů roku 2023:

Jarní víkendovka pro děti:
28. 4.–1. 5. v Oldřichovicích, chata „Lípa“

Letní dětský tábor Orlová:
14. 8.–19. 8. 2023

Ohlédnutí za dětským letním táborem v Orlové

Letošní tábor byl plný rekordů. Každý, kdo měl šikovné ruce, rychlé nohy, hbité tělo, chytrou hlavu nebo ukecanou pusu, mohl překonávat sebe sama v limitech jednotlivých disciplín. Přišití knoflíku, maximální počet uložených dílků puzzle v daném čase, počet naučených a bezchybně řečených Biblických veršů, výdrž v pozici “plank“, zvládnutí jazykolamů a další jiné výzvy byly připravené pro děti, které se účastnily Letní Olympiády v Orlové. Vzorem v tréninku, sebeovládání, odhodlání vydržet a taky v osobní víře v Boha nám byly jednotlivé osobnosti ze světa sportu, o kterých jsme si povídali v dopoledním programu. Na ranních setkáních olympijských týmů se děti seznamovaly s fair play pravidly nejen ve světě sportu, ale i v každodenním životě a společně je nacházely zapsané ve stále aktuální knize – Bibli.

Jeden den jsme opustili olympijskou vesnici, vydali jsme se na výlet do blízkého města Karviné a tam navštívili nádherný zámek Fryštát. Po vysilující, ale zajímavé prohlídce jsme si odpočinuli při poslechu dalšího sportovního příběhu na karvinské faře a pak hurá k vodě! Příjemné ochlazení na nevelkém útulném koupališti v Doubravě s výbornou zmrzlinou bylo tečkou krásného výletního dne. Nic nám nechybělo. Sluníčko svítilo tak akorát, komáři štípali stejně jako každý rok, o hladové žaludky a nekonečně žíznivá hrdla pečovaly šikovné kuchařky Krysia s Jolou a palandu k odpočinku svého zmoženého těla měl každý ve svém stanu. Každé ráno nechyběla rozcvička, večer pak večerníček a ukolébavka. A taky byla... stezka odvahy.

Olympijského klání se zúčastnily týmy ze států: Vanuatu, Samoa, Lichtenštejnsko a Bahamy. Všechny bojovaly velice vyrovnaně. Koncový součet bodů jednotlivých týmů se lišil jen nepatrně. Každý sportovec obdržel medaili za překonání svého osobního rekordu v některé z disciplín. A pak zhasl olympijský oheň a unavení olympionici se přesunuli do svých domovů...

Děkuji vedoucím a kuchařkám za jejich čas a odhodlání být s dětmi. Děkuji vedení Obce Hrádek za finanční podporu, která je velikou pomocí při organizaci tábora. Děkuji našemu jedinému Pánu Bohu za ochranu a požehnání.

Za olympijský výbor
Zdeňka Adamková

▲ TJ SOKOL Hrádek - muži - podzim 2022

TJ Sokol

TJ Sokol Hrádek představuje svá družstva

Představujeme vám fotbalové týmy, které nás reprezentují v okresních soutěžích v podzimní části sezony 2022/23.

Při této příležitosti bychom chtěli poděkovat všem hráčům, trenérům a vedení týmu, za úsilí a výkony předvedené v letošním roce. Velké díky za podporu patří vedení obce, partnerům klubu a sportovním svazům, kteří se výraznou mírou podílejí na fungování klubu. Poděkování patří také fanouškům a rodičům mládežnických hráčů za podporu, která je pro hráče i výkonný výbor hnacím motorem do dalších sportovních sezon.

Těšíme se na další spolupráci a společné zážitky, které nám přinese příští rok.

Josef Byrtus

▲ TJ SOKOL Hrádek - žáci - podzim 2022

▲ TJ SOKOL Hrádek - přípravka - podzim 2022

▲ TJ Milíkov-TJ SOKOL Hrádek - dorost - podzim 2022

Jubilanti v roce 2023

leden

Zuzanna Fizková	90 let	U pily
Anna Walková	80 let	Bařiny
Jan Szturc	75 let	Záplotí
Anna Widenková	75 let	Kempčice
Pavel Widenka	75 let	Kempčice

únor

Emilie Czudková	91 let	Martynki
Ladislav Walach	80 let	Samce
Helena Hrubá	80 let	Gabryše
Tereza Muchová	75 let	Gabryše
Josef Szkandera	75 let	Polyniska
Olena Paniushkina	75 let	Bařiny
Helena Turoňová	70 let	Chalupňoki

březen

Emil Stebel	95 let	Grúň
Zuzanna Ditrichová	94 let	Martynki
Anna Pilchová	85 let	Dědina
Karel Kaleta	80 let	Dědina
Ladislav Piják	75 let	Zaplotí
Helena Husová	75 let	Bařiny
Ludmila Ditrichová	70 let	Martynki
Zuzanna Heczková	70 let	Martynki

duben

Anna Sobková	80 let	Pod Vilou
Stanislav Žurek	80 let	Polyniska
Vladislav Dzik	75 let	Gabryše
Jaromír Schneider	75 let	Haže
Jana Grygová	75 let	Dědina
Štefan Parišek	75 let	Zaplotí
Anna Maryniokóvá	75 let	Pod Vilou
Milan Václavík	70 let	Chalupňoki
Gustav Sztefek	70 let	Martynki

květen

Helena Sikorová	97 let	Lyngi
Jan Šrámek	85 let	Pod Vilou
Libuše Siudová	85 let	Gabryše
Stanislav Borski	75 let	Lyngi
Vanda Tomčalová	75 let	Rovně
Jan Kowalczyk	70 let	Chalupňoki
MUDr. Žofie Schillerová	70 let	Pod Vilou

Jubilanty 90+ navštěvuje starosta obce individuálně

oslava pro jubilanty se bude konat na OÚ dne: 21. 3. 2023

oslava pro jubilanty se bude konat v CVČ dne: 1. 6. 2023

oslava pro jubilanty se bude konat na OÚ dne: 24. 10. 2023

červen

Marie Wrzecionková	90 let	Pod Vilou
Josef Kura	75 let	Zaplotí
Zdeňka Wróblová	75 let	Pod Vilou
Petr Dudys	70 let	Zaplotí

červenec

Anna Heczková	91 let	Chalupňoki
Žofie Kubiková	75 let	Dědina
Libuše Starzyková	70 let	Pod Vilou
Jan Heczko	70 let	Martynki
Václav Turoň	70 let	Zaplotí

srpen

Pavel Turoň	90 let	Bařiny
Vladislav Brzežek	75 let	Lyngi
Jan Noga	75 let	Pod Vilou
Anna Turoňová	75 let	Pod Vilou
Alena Byrtusová	70 let	Lyngi

září

Anna Steblová	93 let	Grúň
Anna Pyszková	92 let	Dědina
Zuzanna Pilchová	85 let	Kempčice
Petr Karkoška	75 let	Rovně

říjen

Anna Janiczková	90 let	Dědina
Bronislava Sztefková	85 let	Kempčice
Ema Maliková	85 let	Polyniska
Danuta Graniová	80 let	Lyngi
Lydie Nogová	70 let	Lyngi
Mgr. Kazimír Cieslar	70 let	Pod Vilou
Josef Byrtus	70 let	Lyngi

listopad

Zuzanna Kaletová	99 let	U pily
Stanislava Kluzová	85 let	Martynki
Karel Pilch	85 let	Grúň
Zuzanna Raszková	80 let	Lyngi
Mgr. Renáta Kopecká	75 let	Gabryše
Antonín Kejda	70 let	Haže

prosinec

Erhard Grania	98 let	Lyngi
Jan Macura	75 let	Pod Vilou
Vanda Pilchová	75 let	Grúň
Jindřich Drong	75 let	Samce
Zuzanna Nikodemová	70 let	Martynki
Vladislav Bocek	70 let	Rovně

MAS Jablunkovsko

NOVÁ ZELENÁ ÚSPORÁM LIGHT

• pro seniory, nízkopříjmové domácnosti
• až 150 000,- Kč pro jeden RD

ZDARMA pomůžeme s posudkem, žádostí o podporu i vyúčtováním dotace

info@masjablunkovsko.cz, www.masjablunkovsko.cz

tel: 739 335 550, 735 126 820, 732 279 193

MAS Jablunkovsko, Bystřice 295

nová zelená úsporám light

European Investment Bank The EU bank

TRUHLÁŘSTVÍ
Michalik a syn, s. r. o.
výrobce nábytku

Zakázková výroba z masívu a lamina, okna, dveře, kuchyňské linky, schodiště, obklady aj.

TRUHLÁŘSTVÍ MICHALIK A SYN S.R.O.
739 92 Návsí č. 251 ≈ IČ 10716211 ≈ DIČ: CZ10716211
truhlarstvinavsi@gmail.com
www.truhlarstvi-michalik-a-syn-s-r-o-2.webnode.cz
603 267 486, 739 225 708

Charita Jablunkov

"CHCEME DĚLAT JEN MALÉ VĚCI S VELKOU LÁSKOU." SV. MATKA TEREZA

27.11. - 18.12.
DAR SRDCE
Darujte potraviny, drogerii, poukázku do obchodu potřebným rodinám z Jablunkovska, nebo darujte finanční dar na nákup potravin. Balíčky rozdáme rodinám těsně před Štědrým dnem. Můžete ještě stále přihlásit potřebné rodiny.
DARY MŮŽETE PŘINÁŠET DO CENTRA POMOCI SV. RAFAELA, BEZRUČOVA 130 (ZA TESCEM) NEBO DO FARNÍHO KOSTELA BOŽÍHO TĚLA.

12.12. PONDĚLÍ 8:00-18:00
PŘEDVÁNOČNÍ PRODEJNÍ VÝSTAVA
Připravili jsme pro Vás spolu s klienty denního stacionáře originální ruční výrobky vhodné pro každou příležitost. Přijďte načerpat pravou vánoční atmosféru, ochutnat cukroví a nakoupit vánoční dárky.
DENNÍ STACIONÁŘ SV. JOSEFA, BUKOVECKÁ 479 (SUTERÉN ZUŠ)

21.12. 22.12. STŘEDA, ČTVRTEK 13:00-18:00
NÁBOR KOLEDNÍKŮ TŘÍKRÁLOVÉ SBÍRKY, ROZDÁVÁNÍ POKLADNIČEK A TERÉNŮ
Staň se 3 králem! Rozdávání terénů a pokladniček pro tyto obce: Jablunkov, Návsí, Hrádek, Košařiska, Bocanovice, Dolní Lomná, Písečná, Hrčava. Ostatní obdrží pokladničky u svých koordinátorů. Sbírka probíhá od 01. do 15. 01. 2023.
DENNÍ STACIONÁŘ SV. JOSEFA, BUKOVECKÁ 479 (SUTERÉN ZUŠ)

24.12. SOBOTA 16:00
ŠTĚDROVEČERNÍ VEČEŘE
Srdečně zveme všechny osamělé na štědrovečerní večeři. Jedná se již o 10. ročník akce. Možnost zajištění odvozu tam i zpět. Přihlásit se můžete do čtvrtku 22.12. v Centru pomoci sv. Rafaela, nebo na tel: 733 592 289 a 733 755 843. Akce je pořádána ve spolupráci s farností Jablunkov.
CENTRUM POMOCI SV. RAFAELA, BEZRUČOVA 130 (ZA TESCEM)

DĚKUJEME ZA VAŠI CELOROČNÍ PŘÍZEŇ. PŘEJEME VÁM POŽEHNANÝ ČAS ADVENTU A VÁNOČNÍCH SVÁTKŮ. AŤ SPOLEČNÉ CHVÍLE U JEDNOHO STOLU JSOU PRO VÁS ČASEM LÁSKY, RADOSTI A POKOJE.
KLIENTI A PRACOVNÍCI CHARITY JABLUNKOV

DALŠÍ INFORMACE O PLÁNOVANÝCH AKCÍCH NAJDETE NA: JABLUNKOV.CHARITA.CZ
NA TEL: 733 755 843, NEBO NA FACEBOOKU CHARITY.

Příjemné a klidné vánoční svátky
prožité v duchu rodinné pohody,
hodně zdraví, štěstí a úspěchů v novém roce
přeje občanům zastupitelstvo
a pracovníci obce Hrádek.

Radosnych i spokojnych
Świąt Bożego Narodzenia
oraz wszystkiego najlepszego w Nowym Roku
życzą członkowie Samorządu Gminnego
i pracownicy Gminy Gródek.